ANITA OGULIN
NAJBOLJ DRAGOCEN JE ČAS, KI GA PODARJAMO DRUG DRUGEMU.

Ljubljana

IZBRALI SMO NAJLEPŠE DREVO V MESTU. V ULIČNIH OKREPČEVALNICAH SMO SE DO SITEGA NAJEDLI SLASTNIH DOBROT Z VSEGA SVETA. SPOMNILI SMO SE ČASOV, KO JE VABILO V KINO POMENILO VABILO V BLIŽINO. V POTUJOČI KNJIŽNICI SMO SI IZPOSODILI KNJIGE, NATO PA SE PRIDRUŽILI PRAZNIČNI ZABAVI NA ULICAH IN TRGIH.

07 Rožančevi nagrajenci 2022
Predstavljamo letošnje dobitnike najvišjih priznanj MOL za dosežke in delo na področju športa.

08 Pesem za evro
Poetična mašina pripoveduje več kot 200 pesmi slovenskih pesnic in pesnikov.

09 Violina na sto načinov
Godalkarji se učijo svoj inštrument uporabljati tudi na mestnih ulicah.

10 Modno ljudsko izročilo
Julija Kaja Hrovat s svojimi oblačili pripoveduje naše ljudske zgodbe.

11 Naj tudi vaš okrasek polepša praznike
Ob naslednjem sprehodu okrasite Zelena drevesa.

12 Nova sestava Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana
Z grafično shemo ponazarjamo sestavo Mestnega sveta po nedavnih lokalnih volitvah.

14 Za boljši vsakdan
S prenovo vodovoda, kanalizacije in cest so prebivalci manjših krajev na območju MOL zelo zadovoljni.

16 Ljubljančanka
Častna meščanka Anita Ogulin nas je ob praznikih spomnila, kaj v življenju zares šteje.

20 Atelje 21 odpira vrata drugačnosti
Novi zaposlitveni center osebe z Downovim sindromom izobražuje in vključuje v družbo.

22 Hitro, slastno in svetovno
Odpravili smo se na mednarodno kulinarično popotovanje po uličnih okrepčevalnicah našega mesta.

28 Zdaj je čas, da uresničite svoje cilje
Sara Isaković svetuje, kako uresničiti svoje novoletne in tudi življenjske cilje.

29 Doma sem tam, kjer je moja družina
Obletnica prihoda v Slovenijo je za Chantal van Mourik priložnost za razmislek.

30 Udarci in brce za dobro počutje
Shapeboxing je mešanica borilnih veščin, s katero lahko oblikujete svoje telo.

32 Krasen rdeč avtobus
Bibliobus s knjigami in prijaznim klepetom razveseljuje bralce, ki nimajo knjižnice v svoji okolici.

34 Gremo v kino
Režiser in pisatelj Metod Pevec se spominja časov, ko je vabilo v kino pomenilo vabilo v svojo bližino.

38 Praznični december v Ljubljani
Na mestnih ulicah nakupujemo darila, se sladkamo, družimo in si zaželimo veliko sreče v novem letu.

40 Razveseljujemo
Dedka Mraza iz Ljubljane sta si nadela očala in nam napisala vsak svoje pismo.

42 Od budnic do koncertnih dvoran
Na vaji smo obiskali Papirniški pihalni orkester Vevče.

46 Zmagovalka s posebnim pomenom
Perzijska bukev je letos najlepše drevo v Ljubljani.

Ljubljana
december 2022

Izdajatelj
Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj
župan Zoran Janković

Uredniški odbor
Marjan Sedmak (predsednik), Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik
mag. Nenad Senić

Urednica
Nina Kožar

Oblikovna zasnova
Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje
Maja Petrović

Foto na naslovnici
Jani Ugrin

Tisk
Salomon, d. o. o.

Naklada
129.700 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na:
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

FSC www.fsc.org MIX Papir iz odgovornih virov FSC® C120997

ISSN 1318-797x

Foto: Uroš Hočevar

ZORAN JANKOVIĆ
župan

Skupaj nadaljujemo po začrtani poti

Drage Ljubljančanke, dragi Ljubljančani, iskrena hvala za zaupanje, ki ste mi ga izkazali na volitvah in mi s tem omogočili, da tudi peti mandat skupaj z najboljšo ekipo vodim najlepše mesto na svetu. Vaša več kot 60-odstotna podpora mi veliko pomeni. Dokazuje, da ste zadovoljni z našim dosedanjim delom in več kot 2400 izvedenimi projekti, s katerimi smo izboljšali kakovost življenja, obenem pa pomeni obvezo za naprej. V zadnjih 16 letih smo s številnimi spremembami na bolje naše mesto popeljali na sam vrh dosedanjih zelenih prestolnic Evrope. Postali smo najboljša evropska destinacija in mesto, ki posebno pozornost namenja najranljivejšim: otrokom, starostnikom, osebam z oviranostmi. Ne počivamo na lovorikah, temveč usmerjeni v nove cilje nadaljujemo delo po začrtani poti.

V nov mandat vstopamo polni delovnega zagona, novih idej, predvsem pa odgovornosti do vas, dragi meščanke in meščani, da bi vam še naprej zagotavljali najvišjo kakovost življenja na vseh področjih v vseh obdobjih življenja. Pred nami so številni izzivi. Že zdaj veliko pozornosti namenjamo trenutno najbolj perečim temam – blaženju posledic podnebnih sprememb, energetske draginje in dostopnosti družinskega zdravnika za vse. S slednjim se ne soočamo samo v Ljubljani, temveč gre za problem vse Slovenije in Evrope. Prepričan sem, da bomo z aktivnim pristopom in intenzivnim iskanjem rešitev skupaj premagali tudi te ovire.

V naslednjem štiriletnem obdobju nas čaka 150 projektov, od katerih, poleg izgradnje novih mestnih stanovanj, športne in kulturne infrastrukture, zdravstvenih domov in drugih, v ospredje postavljam dva: dokončanje povezovalnega kanala C0 in izgradnjo sežigalnice odpadkov. Razumem skrb nekaterih posameznikov, vendar znova poudarjam, da nikoli ne bi podprl projekta, ki bi ogrožal zdravje ljudi, navsezadnje tudi mojih vnukov, ki bodo tukaj še dolgo po tem, ko mene več ne bo. Zagotavljam, da bosta projekta izpolnjevala najzahtevnejše okoljske in zdravstvene standarde.

Učinkovito delovanje Mestnega sveta MOL bomo tudi v tem mandatu zagotovili s svetniki Liste Zorana Jankovića, ki bo tako kot doslej prevzemala največji del odgovornosti ne glede na to, da tokrat nima večine v Mestnem svetu. Želim si, da bi se novoizvoljeni mestne svetnice in svetniki zavedali svoje odgovornosti ter da jih bo pri odločitvah vodila skrb za vašo dobrobit in svetlo prihodnost našega mesta.

Spoštovane meščanke, spoštovani meščani,
december je tu in naše mesto po dveh letih premora znova žari v pravljičnem vzdušju. Praznične hiške vabijo z gostinsko ponudbo in priložnostnimi darili, vzdušje pa dopolnjuje še glasbeni program na trgih, ki bo vrhunec doživel na silvestrsko noč, ko bomo skupaj nazdravili novemu letu. Naj prinese veliko dobrega!

Želim vam mirne in zdrave praznične dni v družbi vaših najdražjih. Ponosen sem, da bomo še naprej skupaj gradili našo Ljubljano – odprto, čisto, zeleno in varno mesto, v katerem različni v sožitju živimo skupaj. V zelenem čudežu sredi Evrope, kot so nas poimenovali, bomo še naprej negovali solidarnost, strpnost in tovarištvo, vrednote, zaradi katerih je Ljubljana, mesto heroj, tako edinstvena in zares najlepše mesto na svetu!

Srečno in zdravo 2023!

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL **(ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol)**, kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izklicna cena: 2.260.000 €

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

PRODAMO

VEČ KLETI NA VOŠNJAKOVI ULICI 4A IN 4B

- klet v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-31) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 11.880 €
- klet v izmeri 6,3 m² (oznaka ID 1725-593-33) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 7.560 €
- klet v izmeri 5,5 m² (oznaka ID 1725-593-35) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 6.600 €
- kleti v izmeri 2,7 m² (oznaka ID 1725-593-39) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 3.240 €
- kleti v izmeri 5 m² (oznaka ID 1725-593-27) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 6.000 €
- kleti v izmeri 7 m² (oznaka ID 1725-593-28) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 8.400 €
- kleti v izmeri 4,7 m² (oznaka ID 1725-593-29) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 5.640 €
- kleti v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-37) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 11.880 €

Več informacij o postopku prodaje najdete na spletni strani **ljubljana.si/sl/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave.**

Novosti pri izdaji parkirnih dovolilnic za stanovalce za leto 2023

V prostorih javnega podjetja Ljubljanska parkirišča in tržnice že izdajajo parkirne dovolilnice za stanovalce za leto 2023. Letos je bilo uvedenih nekaj sprememb, med katerimi sta tudi naročanje oziroma izbira termina prek spleta ter izdajanje dovolilnic ob sobotah.

Pri prevzemu parkirnih dovolilnic imajo prednost naročeni, zato upravičencem svetujejo, da se na obisk vnaprej naročijo, saj bodo tako pripomogli k večji učinkovitosti storitve. Uporabniki bodo po registraciji na spletnem portalu **narocanje.lpt.si** videli razpoložljive termine in si rezervirali svoj termin. Po izbiri termina bodo na telefon (v obliki SMS-sporočila) in elektronski naslov dobili potrditev rezervacije, en dan pred rezerviranim terminom pa v obliki SMS-a še opomnik.

Pri določitvi termina bodo lahko izbirali med možnostmi »obnovitev dovolilnice« ali »novo pridobivanje dovolilnice«. Glede na izbrano storitev bo prilagojen čas za obravnavo strank.

Spletna rezervacija termina bo omogočena za delovne dni (od ponedeljka do petka), sobote pa bodo namenjene izdaji dovolilnice brez predhodne spletne rezervacije termina.

Dovolilnice bodo izdajali v pritličju avle na sedežu JP LPT na Kopitarjevi ulici 2 do 28. februarja 2023 vsak delovnik med 9. in 17. uro. V tem obdobju bodo kot novost uvedli izdajo dovolilnic tudi ob sobotah med 9. in 13. uro.

Stranke naj s seboj prinesejo:

- veljavno prometno dovoljenje,
- osebni dokument,
- številko stanovanjske enote (št. stanovanja), dodeljeno pri GURSU,
- svojo davčno številko.

Plačilo je možno samo s plačilno kartico (BA, Maestro, Karanta, Visa in Mastercard).

V MOL stanovalcem ponujajo cenovno ugodno pridobitev parkirne dovolilnice. Ta omogoča časovno neomejeno parkiranje na javnih površinah, ki so za to določene, vendar pa dovolilnica ne zagotavlja prostega parkirnega mesta.

V CONI 1 so do dovolilnic za parkiranje upravičeni samo stanovalci s stalnim prebivališčem za lastna vozila na območju cone, v CONAH 2 in 3 pa tudi stanovalci z začasnim prebivališčem za lastna vozila na območju omenjenih dveh con.

KRVODAJALSTVO

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo spet januarja prihodnje leto, in sicer 13., 20. in 27. januarja 2023 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na **ztm.si**.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, na podlagi členov 218 c in 218 č Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) ter 12. in 15. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 130/03, 120/05, 4/06 – popr., 57/06, 122/07, 107/09 – obv. razlaga, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US) objavlja

JAVNO NAZNANILO

o razgrnitvi podatkov za odmero nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča in pozivu k priglasitvi sprememb podatkov v zvezi z odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Ljubljana za leto 2023

I.

Javni poziv je namenjen vsem zavezancem za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Ljubljana za leto 2023.

Zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča lahko preverijo podatke v času uradnih ur od 3. 1. 2023 do vključno 11. 1. 2023, na način: po elektronski pošti **glavna.pisarna@ljubljana.si**, po telefonu številka 01/30 64 625 ali osebno na Adamič-Lundrovem nabrežju 2.

II.

Zavezanci so Mestni občini Ljubljana dolžni do vključno 23. 1. 2023 sporočiti vsako spremembo zavezanca in spremembe ostalih podatkov, pomembnih za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2023.

Spremembe in obvestila, ki so pomembni za odmero nadomestila, so: sprememba zavezanca, sprememba vrste dejavnosti ali namembnosti prostora, objekta ali zemljišča, sprememba poslovne ali stanovanjske površine, podatki, potrebni za oprostitev plačila nadomestila, in podobno.

Zavezanci so po 12. členu Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča dolžni sporočiti pristojnemu organu vse spremembe, ki vplivajo na določitev višine nadomestila, in spremembo statusa zavezanca, najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe.

Če zavezanec nastalih sprememb ne sporoči, se za odmero uporabijo podatki, s katerimi razpolaga občina ali ki se lahko pridobijo brez sodelovanja zavezanca.

III.

Če se zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča s podatki občine ne strinja, mora v roku enega meseca od javnega naznanila predlagati vpis novih podatkov ali predlagati vpis sprememb podatkov katastra stavb pri pristojni geodetski upravi v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin za zazidana stavbna zemljišča, oziroma občinskem upravnem organu, pristojnem za urejanje prostora za nezazidana stavbna zemljišča. Če zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča ne predlaga vpisa novih ali spremenjenih podatkov, se šteje, da so podatki občine pravilni.

IV.

Zavezanci spremembe sporočijo Mestni občini Ljubljana s pisno in podpisano vlogo z dokazili na način:
– po elektronski pošti na naslov **glavna.pisarna@ljubljana.si**,
– s priporočeno poštno pošiljko na naslov: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana,
– z vložitvijo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami na Mačkovi ulici 1, 1000 Ljubljana.

Vloga je lahko prosto napisana, obrazci in vloge so na voljo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami in na spletnih straneh občine: **ljubljana.si/sl/mestna-obcina/vloge-in-obrazci**.

Nova LPP-linija 10 in spremenjena trasa linije 16

Nova linija 10 z javnim potniškim prometom od sredine novembra letos povezuje naselja Podgrad, Zalog in Zadobrova. S tem je občanom, ki živijo na območju Podgrada in ob Agrokombinatski cesti, približana mreža linij javnega potniškega prometa. Začetek linije 10 je v Podgradu na Podgrajski cesti. Trasa linije nato zavije levo na Cesto v Kresnice, Zaloško cesto, nadaljuje pot po Hladilniški poti ter Agrokombinatski cesti, od tam pa zavije levo na Snebersko cesto in konča na obračališču Zadobrova. Potnikom linije 10 je v Zalogu omogočen prestop na linijo 11 in v Zadobrovi na liniji 12 in 25. Nova linija 10 obratuje vsak delovni dan od ponedeljka do petka.

Sredi novembra letos se je spremenila trasa linije 16. Ta poteka od Črnega loga po Cesti v Gorice, naprej levo po Cesti dveh cesarjev, desno na Cesto v Gorice in desno na Tržaško cesto. Trasa se nato nadaljuje po Tbilisijski cesti, Cesti v Mestni log, Cesti dveh cesarjev in naprej po obstoječi trasi do obračališča v Trnovem ter enako v obratni smeri. Novi potek linije 16 po Tržaški cesti potnikom omogoča dodatno prestopanje na liniji 6 in 6B, poleg že obstoječih možnosti prestopanja na liniji 1 in 9. Potnikom iz smeri Cesta v Gorice in smeri Cesta dveh cesarjev je omogočen prevoz do Industrijske cone Vič.

Ljubljani že četrto priznanje Access City Award

V petek, 25. novembra 2022, na evropski dan invalidov, je MOL v Bruslju prejela bronasto priznanje Access City Award 2023, ki ga podeljuje Evropska komisija. Priznanje je naše mesto prejelo za širok pristop k dostopnosti, ki zajema celotno prebivalstvo v našem mestu.

To je že četrto priznanje na omenjenem natečaju v zadnjih 10 letih, s katerim si Ljubljana utrjuje položaj na samem vrhu evropskih mest na področju dostopnosti. Zagotavljanje dostopnosti je ena od prednostnih nalog MOL, zato že vrsto let izvajajo aktivnosti, ki segajo na številna področja, od izobraževanja, športa, kulture, socialnega varstva in zdravja do prometne infrastrukture.

Foto: Nik Rovan

DAN BREZPLAČNE ODVETNIŠKE PRAVNE POMOČI

Slovenski odvetnice in odvetniki že 12. leto po vrsti organizirajo Dan odvetniške pravne pomoči pro bono.

V ponedeljek, **19. decembra 2022**, bodo odvetniki ponudili brezplačno pravno svetovanje v odvetniških pisarnah, prek telekomunikacijskih in videokonferenčnih povezav, v Ljubljani pa tudi v prostorih Mestne hiše.

Z dnevom odvetniške pravne pomoči pro bono Odvetniška zbornica Slovenije zaznamuje dan, ko je iz deželne postala nacionalna zbornica. Namenjen je predvsem posameznikom, ki si zaradi svojega težkega finančnega položaja ne morejo poiskati pravne pomoči. V letošnji akciji bo spet sodelovalo veliko število odvetnikov, ki bodo državljanom dali splošne informacije v zvezi z njihovimi pravnimi vprašanji in jim predstavili pravne možnosti za njihovo rešitev.

Odvetniška zbornica Slovenije priporoča vsem, ki si želijo pravne pomoči sodelujočih odvetniških pisarn, da zaradi večje učinkovitosti že pred tem dnevom stopijo v stik z izbranim odvetnikom in se dogovorijo za termin za obisk. Posameznikom pa se ni treba predhodno prijaviti, če se bodo po brezplačno svetovanje odpravili v Mestno hišo.

Več informacij o sodelujočih odvetnikih, lokacijah in načinu izvedbe bo objavljenih na spletni strani zbornice teden dni pred dogodkom.

Nova nagrada za Cukrarno

Cukrarna je prejela nagrado ŽIVA za najboljši spomenik kulturne dediščine. S priznanji ŽIVA mednarodna ustanova Forum slovanskih kultur nagrajuje najbolj napredne in inovativne prakse muzejev ter kulturnih in naravnih spomenikov v 13 slovanskih državah. Doslej je bilo nominiranih 170 muzejev in spomenikov. Letos pa se je na razpis za nagrado ŽIVA prijavilo rekordno število udeležencev – kar 34 muzejev iz 10 slovanskih držav.

Namen nagrade ŽIVA za najboljši slovanski muzej ter najboljši slovanski kulturni in naravni spomenik je prepoznati, spodbujati, nagraditi in pospeševati eksperimente, projekte in prakse v muzejskem sektorju v posebnem kulturnem in geografskem okviru evropskih držav slovanskih narodov ter prepoznati posebnosti in posebne vrednote slovanskega sveta z njegovimi zgodbami, tradicijami in dediščino, skupnimi in včasih zelo različnimi koreninami, pa tudi težavami.

DELAVNICE ZA LJUBLJANČANKE IN LJUBLJANČANE

ZA BOLJŠI SPOMIN

Bi si želeli izboljšati spomin, osvojiti tehnike pomnjenja in živeti vitalno? Potem vas vabimo na predavanje o spominu in pozornosti **MOŽGANSKI FITNES Učinkovite vaje za boljši spomin**, ki ga bo izvedla Jasmina Lambergar, trenerka spomina.

Predavanje, primerno za vse starostne skupine, bo **25. 1. 2023 ob 18. uri** v ČS Rožnik v prijetnem ambientu Paviljona Brdo, Pot Rdečega križa 74.

Več informacij dobite na spletni strani **mozganski-fitnes.si**.

NAUČITE SE PRAVILNE UPORABE DEFIBRILATORJA

Ali veste, da je nenaden srčni zastoj eden izmed vodilnih vzrokov smrti v razvitih državah? Da jih tudi v Sloveniji doživijo štirje ljudje na dan? Da takojšen začetek temeljnih postopkov oživljanja lahko celo do štirikrat poveča število preživelih po srčnem zastoju? Da defibrilacija v času treh do petih minut po kolapsu lahko poveča delež preživelih na 50 do 70 odstotkov? Da je znanje temeljnih postopkov oživljanja v laični javnosti v Sloveniji zelo slabo?

Da bi povečali znanje temeljnih postopkov oživljanja s pravilno rabo defibrilatorja, Služba za lokalno samoupravo že vrsto let vabi vse zainteresirane k udeležbi na delavnicah temeljnih postopkov oživljanja.

Termina delavnice:
ČS POLJE, 12. 1. 2023, Zaloška 160, Sedež ČS Polje, sejna soba v pritličju
ČS BEŽIGRAD, 19. 1. 2023, Dom Skupnosti, Belokranjska ulica 6 (Savsko naselje)

Temeljne postopke oživljanja vam bodo predstavili predstavniki Rdečega križa Slovenije in Društva študentov medicine Slovenije. Na delavnici boste lahko tudi brezplačno izmerili krvni tlak, sladkor in holesterol.

PREDAVANJE O DEMENCI

Vsako pozabljanje še ni demenca. O demenci govorimo takrat, ko prvi znaki postanejo tako pogosti, da motijo posameznikovo vsakdanje življenje.

Svojci oseb z demenco in drugi, ki skrbijo za njih, vabljeni na strokovna predavanja o demenci, prepoznavanju bolezni in njenih prvih znakih.

Strokovno predavanje Služba za lokalno samoupravo organizira v sodelovanju z društvom Spominčica – Alzheimer Slovenija – Slovensko združenje za pomoč pri demenci, in sicer **10. 1. 2023 ob 17.30** v ČS Črnuče na Dunajski cesti 376, v sejni sobi v 1. nadstropju.

Foto: Nik Rovan

Rožančevi nagrajenci 2022

Ob iztekajočem se letu spet častimo šport. Podeljene so letošnje nagrade Marjana Rožanca, najvišja priznanja MOL za dosežke in delo na področju športa. Rožančevo nagrado za izjemne športne dosežke je prejela Ajda Novak, kanuistka na divjih vodah, za delo v daljšem obdobju na strokovnem in organizacijskem področju pa Gorazd Penko, eden največjih svetovnih strokovnjakov v kolesarstvu, Aleš Peče, učitelj športne vzgoje in trener, ter Slobodan Kitić, nogometni strokovnjak in pedagog.

MOJCA GRIZOLD

Ajda Novak, 29-letna kanuistka na divjih vodah, že 13 let tekmuje na profesionalni ravni in se lahko pohvali z več izjemnimi rezultati. Leta 2013 je zasedla tretje mesto na svetovnem prvenstvu v Pragi v disciplini kajak kanu slalom ekipno, v isti disciplini pa si je leta 2017 v Tacnu priborila naziv prvakinje. Letos je osvojila tretje mesto posamezno na evropskem prvenstvu v Liptovskem Mikulašu v kategoriji K1 ženske ekstremni slalom, drugo mesto na svetovnem prvenstvu v nemškem Augsburgu v disciplini kajak kanu slalom ekipno in tretje mesto posamezno na tekmi za svetovni pokal v francoskem Pauju.

Gorazd Penko, član KD Rog od leta 1997, je eden največjih svetovnih strokovnjakov v kolesarstvu. Prve večje tekmovalne uspehe v tem športu je dosegel v članski ekipi Roga, zmagal na etapni dirki Alpe Adria, bil drugi na dirki po Jugoslaviji in osvojil več naslovov državnega prvaka v raznih disciplinah. Nadaljeval je kot trener prve članske ekipe Roga in selektor državne reprezentance, kjer je z Andrejem Hauptmanom in Zoranom Klemenčičem dosegel izjemne uspehe na svetovni ravni. Po letu 2008 je nizanje odličnih rezultatov nadaljeval še v ženskem kolesarstvu. Penko je od leta 2000 direktor Maratona Franja BTC City, ki je pod njegovim vodstvom prerasel v eno najbolje organiziranih in cenjenih amaterskih tekmovanj v svetovnem merilu.

Aleš Peče je ime, ki ni poznano samo v Sloveniji, ampak tudi v tujini. Najbolje pa ga zagotovo poznajo na Osnovni šoli Franceta Bevka, kjer je kot dolgoletni učitelj športne vzgoje s svojimi učenci dosegal vrhunske športne rezultate, pri katerih najbolj izstopajo košarkarski. Kot trener šolskih ekip je bil s svojimi ekipami serijski ljubljanski in tudi slovenski prvak. Je tudi soustanovitelj Košarkarskega društva Ježica, dolgoletni trener in funkcionar, že več kot deset let pa sodeluje tudi pri raznih projektih MOL, na primer Mednarodnem turnirju 4 mest.

Slobodan Kitić, ki šteje častitljivih 84 let, je nogometni strokovnjak, ki je s svojim pedagoškim delom z mladimi nogometaši zaznamoval ljubljanski nogomet in zanj navdušil mnogo nekdanjih in današnjih reprezentantov ter veliko mladih ljudi. Deloval je v nogometnem društvu Slovan in Otroški nogometni šoli Marjana Rožanca, poleg nogometa pa ga je zanimala tudi psihologija, ki jo je vešče uporabljal pri svojem delu. Poleg vodenja trenažnih procesov v klubskih selekcijah se je posvečal tudi otrokom iz socialno šibkih družin in jim v sodelovanju z ZPM Ljubljana Moste - Polje omogočal brezplačno vadbo, otrokom s posebnimi potrebami pa skozi nogometno igro omogočal zabavo, učenje in vzgojo.

Foto: Leana Herak

Pesem za evro

NINA KOŽAR

V režo vstavite evrski kovanec, izberete poezijo za otroke ali odrasle, pesnico ali pesnika, nato pa pesem preberete na zaslonu, si jo s QR-kodo prenesete na telefon ali pa natisnete listek, ki ga lahko nosite s seboj. Poetična mašina Pesmomat v svojem srcu skriva več kot 200 pesmi Franceta Prešerna, Lili Novy, Karla Destovnika - Kajuha, Svetlane Makarovič, Andreja Rozmana - Roze, Vida Karlovška ter drugih klasičnih in sodobnih avtorjev. Kadar ne potuje po Sloveniji, stoji na vrtu hiše Društva slovenskih pisateljev na Tomšičevi ulici 12, njegovi izumitelji s spletnega portala Vrabec Anarhist pa si želijo, da bi takšni pesmomati na slovenskih ulicah pesnili v čim večjem številu.

Foto: Jan Hajšen

Violina na sto načinov

TAJDA KUŽNER

Bojan Cvetrežnik in Barja Drnovšek sta mojstra violine in mentorja delavnic Godalkanje, ki jih izvajata v prostorih Društva za ENO glasbo v Luize Pesjakove ulici 9. Mlade nadobudne glasbenike učita raznolikosti violinskih zvokov – od ljudske, popularne in improvizirane glasbe do funka in jazza. Klasično učenje z notami so godalkarji zamenjali za slušno učenje, ki ga utrjujejo s sproščenimi nastopi v živo, najraje na prostem, kjer lahko spontano zaigrajo na svoje inštrumente. Medse sprejmejo vse, ki bi radi nadgrajevali svoje glasbeno znanje, tudi brenkaliste, harmonikarje in tolkaliste, ki uživajo v spremstvu zvoka violin. Vse o delavnicah najdete na spletni strani godalkanje.org**.**

Foto: Leana Herak

Modno ljudsko izročilo

JULIJA MILIĆ

V prodajnem ateljeju na Gosposvetski cesti 5 spretno vihti škarje modna oblikovalka Julia Kaja Hrovat. S svojo znamko JKH Identity odkriva slovensko kulturno dediščino in skozi edinstvena oblačila pripoveduje že pozabljene ali neznane zgodbe, ki krojijo našo skupno identiteto. Navdih išče z raziskovanjem najrazličnejših mitologij, običajev in včasih tudi ne preveč znanih slovenskih krajev. Zanimive ljudske simbole spretno vključuje v sveže kroje in vzorce novih kolekcij. Ljubitelji kakovostnih modnih oblačil lahko v njenem studiu ali na spletni strani jkh-identity.com **najdete veliko zanimivih kosov, ki bodo izražali vašo osebnost in hkrati tudi košček vseh nas.**

Foto: Doris Kordić

Naj tudi vaš okrasek polepša praznike

KAJA BENKO

Poleg tisočerih lučk mestno središče že drugo leto zapored krasijo tudi Zelena drevesa, male skupine smrečic, ki stojijo pred Mestno hišo ter na Wolfovi, Čopovi, Stritarjevi in Trubarjevi ulici. Za njihovo okrasitev so poskrbeli otroci ljubljanskih osnovnih šol, svoj pečat pa jim lahko dodate tudi vi. Ob naslednjem sprehodu skozi mesto vzemite s seboj svoje domače okraske in z njimi okrasite zelene smrečice. Tako boste del svojega prazničnega razpoloženja delili z vsemi obiskovalci Ljubljane. Ko prazniki minejo, se bodo drevesca vrnila nazaj v svoje domače okolje, kjer bodo rasla naprej. Morda pa poskrbijo tudi za izpolnitev kakšne skrite praznične želje? Kdo ve.

Shema: Žanin Tamše

Nova sestava Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

20. novembra 2022 so v Mestni občini Ljubljana potekale lokalne volitve. Za župana MOL je bil vnovič že v prvem krogu izvoljen Zoran Janković, ki je prejel 61,8 odstotka glasov. Volivci smo izvolili tudi nove mestne svetnice in svetnike ter članice in člane svetov četrtnih skupnosti na območju MOL. Mestni svet MOL sestavlja 45 mestnih svetnic in svetnikov, ki so kandidirali na 11 listah. Izvoljene predstavnike Mestnega sveta bomo predstavili v naslednji številki Ljubljane, tokrat pa vam novo sestavo Mestnega sveta MOL za mandatno obdobje 2022–2026 po številu sedežev prikazujemo z grafično shemo. Liste so na njej razvrščene od tiste, ki je prejela največ glasov, do tistih, ki jih bo zastopal po ena svetnica oziroma svetnik.

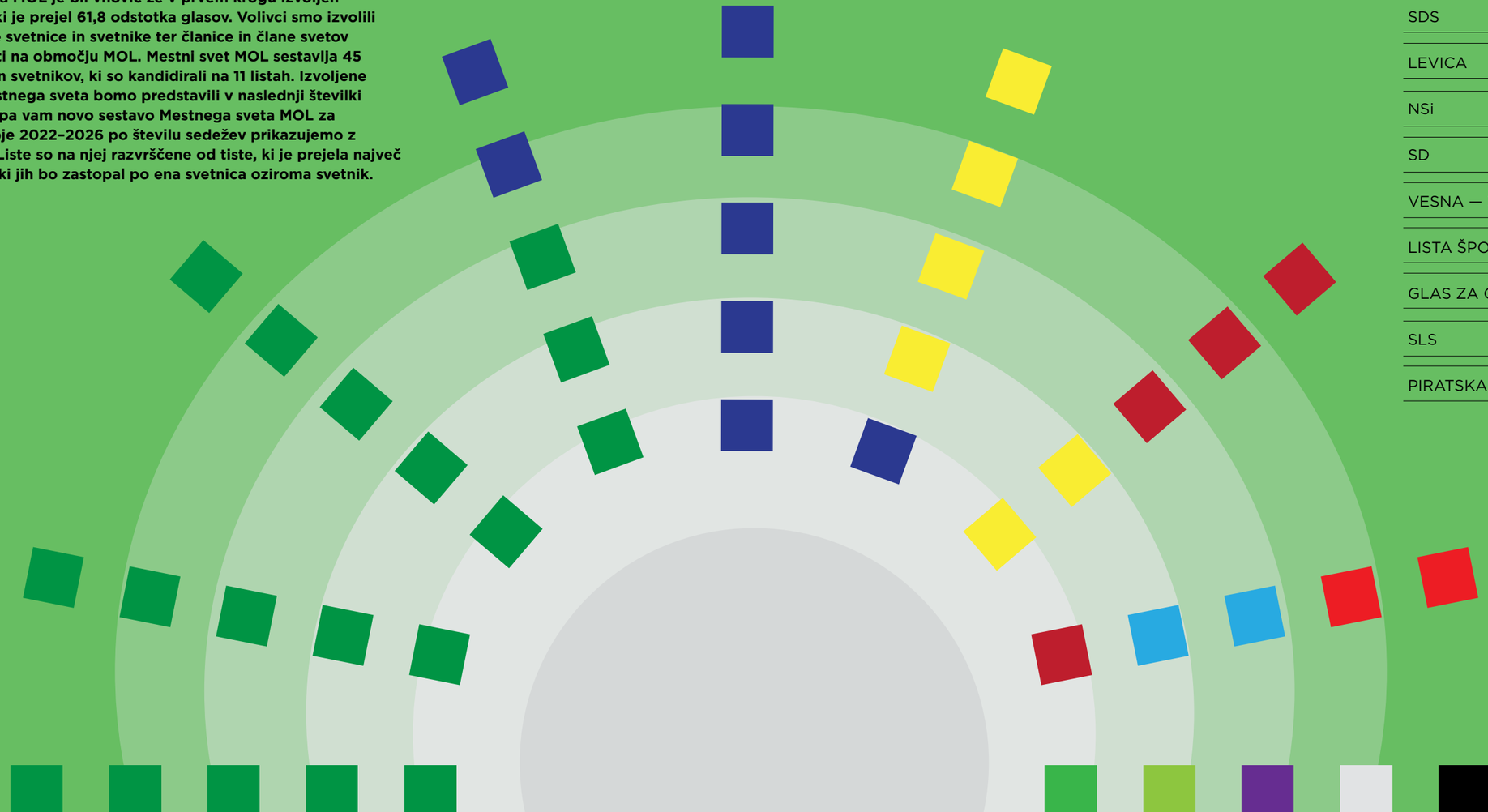

Število sedežev svetniških klubov

LISTA ZORANA JANKOVIĆA	18
GIBANJE SVOBODA	8
SDS	6
LEVICA	4
NSi	2
SD	2
VESNA – ZELENA STRANKA	1
LISTA ŠPORT ZA ZDRAVJE	1
GLAS ZA OTROKE IN DRUŽINE	1
SLS	1
PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE	1

Foto: Črt Piksi

Za boljši vsakdan

Višje ležeči kraji v vzhodnem delu območja MOL so končno dočakali prenovljene ceste, ki tamkajšnjim prebivalcem odslej močno lajšajo vsakdan. Prenovljen je zgornji odsek ceste Besnica-Vnajnarje. Tam so uredili bankine, namestili odbojne ograje, s podpornim zidom sanirali zemeljski plaz, uredili meteorno odvodnjavanje in postavili novo cestnoprometno signalizacijo. Nedaleč stran pa so z asfaltom na novo preplastili cesto skozi vas Ravno Brdo. Zaradi urejene ceste je zdaj zagotovljena večja varnost, bližnji večji kraji pa so lažje dostopni. Na novorazširjeni cesti so uredili tudi umikališča za vozila, postavili novo cestnoprometno signalizacijo, zavarovali brežine in poskrbeli za meteorno odvodnjavanje s prepusti. Na cesti, ki je bila še pred ne tako dolgim časom makadamska, se je voda rada zadrževala v udarnih jamah, to pa je bilo zelo nevarno predvsem pozimi, ko so te jame, polne vode, zaledenele. Zdaj bo službi za vzdrževanje cest tudi v zimskih mesecih lažje plužiti, nevarnost za zdrs vozil pa bo zato veliko manjša.

NINA KREUZER

Nežka Mlakar, prebivalka Ravnega Brda, pravi, da jim prenova ceste zelo veliko pomeni. »Prej je bila pot skozi kraj neprijetna in celo nevarna, saj smo morali voziti po cesti, polni jam in grbin, kar je nemalokrat vodilo tudi k poškodbam vozil, da zaprašenosti v suhih obdobjih sploh ne omenjam,« je opisala. Ob prenovi cestne infrastrukture, ki je močno olajšala vsakodnevno življenje v kraju, so bili vaščani in vaščanke tako zadovoljni, da so s prostovoljnimi prispevki organizirali tudi manjšo prireditev, na kateri so se zbrali skoraj vsi prebivalci Ravnega Brda, vrtčevski otroci pa so recitirali hvalnico o novi pridobitvi, ki jo je napisala prav Nežkina hči Petra. In čeprav so izjemno hvaležni za prenovo, Nežka pravi, da si »prebivalci želijo asfaltiranja še drugih poti in prenove vodovodnega sistema v širši okolici«.

V nekaterih hribovitih predelih vzhodnega dela Ljubljane je namreč otežen tudi dostop do pitne vode. Pravega vodovoda tudi v Ravnem Brdu do leta 2014 niso imeli. Na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet MOL so se zavzeli za potrebe krajanov in tako omogočili gradnjo vodovoda in druge spremembe, ki so dvignile kakovost tamkajšnjega življenja. Prihodnje leto je tako načrtovana še obnova vodovodnega omrežja v celotni dolini Besnice.

Tudi v naselju Sostro so letos nadaljevali urejanje kanalizacije, na Sostrski cesti, na kateri so potekala kanalizacijska dela, pa so na novo uredili tudi pločnike in odvodnjavanje meteorne vode, vse pa je pripravljeno za namestitev javne razsvetljave. Prebivalci Sostra so zelo zadovoljni, da se zahtevni in dolgotrajni projekti končujejo. Igor Koprivnikar, predsednik četrtne skupnosti Sostro, pravi, da se v skupnosti lahko marsikaj spremeni in doseže, če se le najde skupni jezik in spodbuja medsebojno sodelovanje. Prebivalci teh krajev so zadovoljni, da so se projekti uresničili, saj jim je prenova prinesla veliko koristi. Seveda pa si želijo, da se infrastruktura v njihovih krajih še naprej izboljšuje. Koprivnikar verjame, da je to tisto, »kar bo tudi prihodnje generacije spodbudilo, da ostanejo v teh prelepih podeželskih predelih našega mesta«.

Foto: Jani Ugrin

LJUBLJANČANKA

Anita Ogulin, dolgoletna prostovoljka in predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje ter častna meščanka Ljubljane, nam polna pozitivne energije, umirjena in odločna vedno znova nastavlja ogledalo in nas prijazno opominja, kaj v življenju zares šteje. Je odločen glas tistih, ki jih življenje vedno znova preizkuša. Vidi to, pred čemer si večina zatiska oči. Čuti in sliši vse, ki jih je življenje ustavilo, ki so prezrti, odrinjeni in osamljeni. Ponuja jim neomajno podporo in jih spodbuja na njihovi življenjski poti.

KAJA BENKO

Foto: Jani Ugrin

»TUDI MENE TEŽKE ZGODBE ZLOMIJO, OŠIBIJO, RANIJO. SEM LE IN SAMO ČLOVEK.«

December je mesec veselja, upanja in novih načrtov, hkrati pa se v tem času še bolj pokažejo stiske ljudi, ki živijo med nami. Praznična Ljubljana je tako zelo lepa. V vsem sijaju izraža neko upanje na boljše, lepše. Seveda pa je ta čas za mnoge družine in posameznike zares težak, zato se v večini primerov odmikajo v osamo, v svoje domove, ki so velikokrat neprimerni za bivanje, kaj šele za druženje. In prav v tem času bi še bolj kot sicer ob sebi potrebovali vsaj tiste, ki so jim blizu, naj gre za širšo družino, bivanjsko skupnost, sodelavce. Vzroka za osamelost sta predvsem strah in sram: priznati, da nimajo, ne zmorejo, ne znajo. Da se ob vsem, kar se jim dogaja, ne zmorejo veseliti in se naužiti praznič-nega vzdušja. Da ne zmorejo ne sebi ne otrokom zagotoviti obložene mize vsaj na božični večer, okrasiti smrečice in postaviti daril pod njo. Zato v tem prazničnem času lahko čisto vsak od nas prižiga lučke v temi. Kajti najbolj dragocen je čas, ki ga lahko preživljamo s svojimi najbližjimi, najdražjimi. Ki ga podarjamo drug drugemu. Ko z nasmehom pozdravimo mimoidoče, sežemo v roko znancu, pa tudi neznancu. Ko se ozremo okoli sebe in pristopimo k tistim, ki so v tem času postali nevidni. Ljudje smo socialna bitja, drug brez drugega ne bi zmogli živeti. Zato smo drug drugemu najbolj pomembni.

Kako vi doživljate Ljubljano? Radi živite tu?
Ljubljana je moje rojstno mesto. Živim na njenem obrobju, blizu reke Save, ki mi veliko pomeni. Ljubljana me navdaja s spoštovanjem do naše preteklosti in seveda do prizadevanj, da ostane varno, ljudem prijazno, lepo, urejeno in čisto mesto. Ne le za nas, temveč tudi za naše zanamce. Ljubljana je preprosto navdihujoča. Največja odlika pa je njeno nenehno razvijanje v vseh pomenih besede. Ne zgolj infrastrukturno, podjetniško, kulturno, ampak tudi socialno in družbeno koristno. Veliko je projektov, ki omogočajo ustvarjalnost, družabnost, socialno vključevanje. In prav ponosna sem na to, da moja hči, ki z družino živi v tujini, prav vsakič, ko se vrne domov, skupaj z vnukoma ponosno pripelje še tuje prijatelje, da si ogledajo to najlepše mesto na svetu.

Smo v našem mestu pripravljeni pomagati ljudem v stiski?
Pa še kako! Nasploh smo Slovenci zelo solidarni. Predvsem ko vemo, komu in zakaj pomagamo. Takrat zares radi in učinkovito stopimo skupaj. Vedno povem, da sem na to našo lastnost zelo ponosna. Na ZPM Ljubljana Moste - Polje pomagamo otrokom in družinam iz vse Slovenije.

Če pa me vprašate, kakšno je naše sodelovanje z MOL, moram priznati, da zares dobro in plemenito. Sodelujemo na več področjih, predvsem ko gre za življenjske stiske otrok, mladih in družin ter drugih najranljivejših skupin. Težko izrazim, kako iskreno in srčno sem hvaležna za zares sočutno, veliko in učinkovito pomoč. Dobro in učinkovito vodenje mesta se izraža tudi v tako velikem posluhu za življenjske stiske naših meščanov, ki jih osebno sprejema, sliši in rešuje župan Zoran Janković z ekipo najožjih sodelavcev. To je res izjemno plemenita dodana vrednost odgovornosti za meščane, o čemer se zares premalo piše in govori. Zato smo s sodelavci še posebej hvaležni županu ter njegovi ekipi za širjenje tako zelo pomembnih vrednot, kot so odgovornost, solidarnost, sodelovanje in spoštovanje.

»SLOVENCI SMO ZELO SOLIDARNI. PREDVSEM KO VEMO, KOMU IN ZAKAJ POMAGAMO. TAKRAT ZARES RADI IN UČINKOVITO STOPIMO SKUPAJ.«

»DRUŽINA JE OSNOVNA, PRVA IN NAJVEČJA OPORA IN PODPORA VSAKOMUR NA POTI SKOZI ŽIVLJENJE.«

Velikokrat govorimo o skriti revščini. Če opazimo, da je nekdo v naši okolici v stiski in ne zmore bremen vsakdanjega življenja, si velikokrat ne upamo pristopiti in ponuditi pomoči. Kako se lahko situaciji primerno približamo in ponudimo pomoč oziroma podporo?
Politične in družbenoekonomske razmere so nas tako zelo odtujile in žal močno razslojile. Zato je pomembno, da se potrudimo biti pozorni na okolico, v kateri se gibljemo, se ozreti okoli sebe. In preprosto čutiti sočloveka. Tistega, ki ne zmore pogleda v oči, ki se ne vključuje v pogovor in ki se umika druženju. Spoštljivo pristopimo in nevsiljivo načnimo pogovor. Predvsem pa poslušajmo – in slišimo. Prav vsak človek v stiski daje verbalna in neverbalna sporočila. In če sami tega ne zmoremo, se obrnimo na tistega, za katerega vemo, da se zna približati, s tem pa tudi ukrepati. Ni enostavno in mnogi tega ne zmorejo. Otroci hrepenijo po prijateljih, druženju, enakosti, zato svojim otrokom ne izbirajmo prijateljev, ne zapovedujmo jim, s kom se ne smejo družiti. In če zmoremo, skupaj s svojimi otroki peljimo v gledališče, kino, na izlet ali sprehod tudi otroke, za katere vemo, da ostajajo doma. Da so sami in izključeni. Na praznovanja povabimo tudi otroke iz bloka ali soseske. Vsaj nekje do njihovega 10. leta.

Vsak dan se soočate s krutimi življenjskimi zgodbami. Iz vaših besed veje, da se vas dotakne prav vsaka izmed njih. Kako pa poskrbite, da vas katera ne zlomi?
Lahko mi verjamete, da tudi mene težke zgodbe zlomijo, ošibijo, ranijo. Sem le in samo človek. Vse najtežje primere nosim s seboj, dokler jih ne rešimo. Nato sedejo v spomin. Seveda ob tem pomaga podporno okolje. Močna in strokovna ekipa ZPM Ljubljana Moste - Polje, ki je silno prizadevna in dragocena. Pa seveda moja družina. Narava in dnevni rituali hoje ter pogovori, analiza. Predvsem za naprej, v smislu, kaj bi morali storiti drugače. Revščina in druge življenjske stiske ljudi vsekakor niso prijetna tema. Zato verjamem, da marsikdo raje pogleda stran. Pa ne iz zlobe, privoščljivosti ali nezanimanja, ampak ker preprosto ne zna ali ne zmore reagirati, hkrati pa ne najde razlage za težka stanja sočloveka. To je podobno kot pri hudih boleznih ali nesreči, dokler ne doleti tebe, o tem ne razmišljaš.

Vedno ste na voljo vsem, ki potrebujejo pomoč, kdo pa je v težkih trenutkih na voljo vam?
Ja, res sem ves čas v zgodbah. Ker čutim, da je tako prav, in ker mi to zares veliko pomeni. Ker človek nikoli ne more biti srečen sam. Z menoj je ljubeča družina: hči, sin, zet, vnuka, mož, nečaka, svakinja, brat. Pa prijatelji, čudoviti prostovoljci, sodelavci ZPM Ljubljana Moste - Polje in Enajste šole, srčni prijatelji, vzgojitelji, animatorji ter številni znanci, pa tudi neznanci. Presenečena sem nad sporočili podpore, ki jih prejemam. Prav vsakemu posebej in vsem skupaj sem iskreno hvaležna. Kako zelo pomembna je tovrstna podpora, sem začutila v času bolezni, ko telo izgublja moč, um pa se bori. Tako zelo si želim, da bi bili take podpore deležni vsi bolniki.

Za uspešen potek zdravljenja je ključno tudi medicinsko osebje, zato ne morem mimo rešiteljev življenja, prof. dr. Jezer-škove, drugih zdravnikov in osebja Onkološkega inštituta, pa prof. dr. Zvera s hematološke klinike in številnih drugih. Moje lečeče zdravnice dr. Gregorinove in ne nazadnje dr. Kozorogove. Joj, kako dolg bi bil seznam, če bi lahko naštela vse. Prav vse nosim v srcu in v moji duši je hvaležnost. Res je, lepo je živeti. Sploh, če je življenje polno ljubezni, ki jo je treba deliti in množiti.

Kakšen je vaš nasvet za veseli december? Kaj naj postavimo na vrh naših prioritet in katere vrednote moramo negovati?
Prva prioriteta je zagotovo zdravje. To ponavljam že ves čas svo-jega zdravljenja. Treba ga je odgovorno vzdrževati, se poslušati in paziti nase. Če sami nismo v redu, tudi z ljudmi okrog sebe ne bomo zmogli biti. Naj bo pozornost tega decembra usmerjena v medsebojne odnose. V njihovo krepitev. V družino, ki je osnov-na, prva in največja opora in podpora vsakomur na poti skozi živ-ljenje. Bodimo odgovorni, tudi do šibkejših od sebe, povezovalni, solidarni, strpni in razumevajoči. Pa seveda pravični in pošteni.

Prav vsem želim miren in lep zaključek leta. Da bi znali in zmogli ustvarjati toplino v srcih in domovih in da bi se zavedali, da je dragocenost v človeku, in ne zgolj v dobrinah. In naj ta čudoviti soj prazničnih lučk po Ljubljani v vsakem srcu prižge ogenj hvaležnosti, ljubezni in spoštovanja.

Anita Ogulin je predsednica ZPM Ljubljana Moste - Polje, kjer izvajajo široko paleto programov podpore in pomoči, med katerimi so tudi Botrstvo in Veriga dobrih ljudi, program Dobro sem in Volja vselej najde pot. Vsako dobro dejanje šteje, zato vabljeni, da po svojih močeh pomagate tudi vi. Vse informacije najdete na zpmmoste.net.

Atelje 21 odpira vrata drugačnosti

ANA PISAR ČIVČIĆ

Radovedno smo vstopili skozi vrata Ateljeja 21, ki v centru Ljubljane v središče postavlja spoštovanje, sprejemanje in vključevanje drugačnosti. Zaposlitveni center oseb z Downovim sindromom bo na Bregu 2 našo prestolnico obogatil z raznovrstnimi dejavnostmi, s katerimi društvo Downov sindrom Slovenija omogoča ustrezno podporo, izobraževanje, zaposlitev in kakovost življenja osebam s trisomijo 21. Še več: v Ateljeju 21 bosta domovala likovni salon in center za druženje, v njem pa bo tudi dišalo po kavi in piškotih. Smo torej eno tistih mest, ki gre po poti prizadevanj za boljši jutri. Razvijamo nove oblike vključevanja in podpore tistim, ki bi se v življenju brez pomoči težko znašli.

Atelje 21 bo namreč zaposloval posameznike s posebnimi potrebami, jih opogumljal in izobraževal. Enakovredne možnosti vključevanja bodo ponudili z razvejenim programom, ki so ga v društvu oblikovali na podlagi lastnih izkušenj, strokovnega znanja, pogovorov s svojimi člani in strokovnjaki, ki delajo na tem področju, proučili pa so tudi dobre prakse iz tujine in jih vključili v koncept. Vsebine, ki jih bodo izvajali, na trgu trenutno nimajo konkurence. Z artoteko, izposojevalnico umetniških del, ki jih bodo izdelovali uporabniki centra, bodo omogočili najem slik, kipcev ... za določeno obdobje – po tem jih bo možno vrniti ali zamenjati za druge. V okviru ustvarjalnih delavnic bodo nastajali umetniški izdelki, ki jih bodo širši javnosti predstavljali na stalnih in občasnih razstavah. Program pa bodo lepšali še večeri s kulturno-umetniškimi nastopi različnih izvajalcev.

Izobraževalna nota Ateljeja 21 se inovativno izkazuje skozi posebno knjižnico izposojevalnico, kjer bodo sprejemali otroške knjige, ki so v enih domovih »odslužile«, ker glede na starost otrok niso več primerne ali zanimive, bodo pa zato njihove zgodbe lahko zaživele v novih domovih. Izmenjevalnica igrač in knjig, ki bodo tako šle iz rok v roke, bo gotovo poskrbela za velike otroške nasmehe. Igralni kotiček pa ne bo namenjen le igri, temveč tudi kratkotrajnemu varstvu otrok – vsi starši, ki bodo želeli v bližini Ateljeja 21 po opravkih ali v samem centru v miru spiti kavo ali čaj, bodo te novice zagotovo veseli. Pa tudi sicer bosta domačnost in toplina Ateljeja 21 spodbujali druženje, klepete, uporabo interneta za mimoidoče. Pozabili niso niti na praktičnost in vsakodnevno uporabo – izdelki domače obrti in uporabne umetnosti, ki jih bodo ustvarili idej polni uporabniki, bodo na voljo za nakup obiskovalcem centra. Ob tem pa vam bodo postregli še z domačimi piškoti, sadjem in različnimi okrepčili.

Ko otroci z motnjo v duševnem razvoju odrastejo, so pogosto trajno nezaposljivi in imajo status invalidne osebe, ob pomoči programov Ateljeja 21 pa se bodo lahko osamosvojili glede na sposobnosti, ki jih imajo, ter s tem postali čim bolj enakovredni člani družbe. Vsi ne zmoremo vsega, a vendar moramo imeti za uresničitev svojih potencialov enakovredne možnosti, poudarjajo v društvu. Tudi osebe z Downovim sindromom želijo biti uspešne, priznane, imeti prijatelje, družino, službo. Zato morajo biti vključene v strukture in odnose naše družbe ter v njej dobiti svoj glas. Program Ateljeja 21 se tako osredotoča tudi na spodbujanje soodločanja oseb z Downovim sindromom. Vzpostavili bodo skupine za (samo)zagovorništvo, se še bolj povezali s starši, ki trenutno še niso člani društva ali so šele na poti iskanja podpore za svojega otroka. Prav tako bodo z mednarodnimi projekti ohranjali sodelovanje z drugimi institucijami (dijaki, študenti, prostovoljci, drugimi izvajalci s tega področja), spodbujali bodo razvojne in raziskovalne naloge. Uporabnikom bodo na razpolago različni priročniki, organizirali bodo predavanja, svetovanja in druge oblike pomoči.

V društvu so prepričani, da bodo omenjene aktivnosti opolnomočile tako osebe s posebnimi potrebami kot širšo javnost – za dialog, za sobivanje. Kot družba postajamo vse bolj strpni, solidarni in izobraženi tudi na področju sprejemanja in vključevanja vseh. Količina pozitivnih informacij narašča, za sabo puščamo stereotipe o ljudeh s posebnimi potrebami in predsodke do njih. Pogosteje so opaženi v javnosti, vključeni v vsakdan, zabeleženi in javno objavljeni pa so tudi njihovi dosežki in uspehi. Enakovredno obravnavanje ljudi s posebnimi potrebami postaja vrednota vse večjega števila prebivalstva, Atelje 21 pa bo tovrstno držo zagotovo še okrepil. Kot pravi dr. Valerija Bužan: »Drugačnost ne more biti vedno lepa, kot bi si morda večina želela, je pa vse bolj viden in pripadajoč del življenja vseh nas, je naša in je med nami. Vsepovsod.«

VSI NE ZMOREMO VSEGA, A VENDAR MORAMO IMETI ZA URESNIČITEV SVOJIH POTENCIALOV ENAKOVREDNE MOŽNOSTI.

Foto: Doris Kordić

O konceptu in programih novega zaposlitvenega centra smo se pogovarjali z dr. Valerijo Bužan, predsednico društva Downov sindrom Slovenija. Atelje 21 deluje pod njihovim okriljem. Dr. Bužanova je specialistka klinične psihologije z večletnimi izkušnjami pri delu z ranljivimi skupinami pri nas in zunaj naših meja.

Kakšen je glavni namen zaposlitvenega centra Atelje 21?
Nova dejavnost v prvi vrsti sledi v zadnjem času vse bolj uveljavljanemu imperativu, to je socialnemu vključevanju vseh in vsakogar. Vemo, da v sodobnem svetu zaposlitev ni le način, s katerim posamezniki poskrbijo za preživljanje, ampak je postala temeljni prostor naše vpetosti, pripadnosti in samouresničevanja. V delovnem okolju se vzpostavljajo prijateljstva, pridobivajo znanja, veščine, delovne navade, oblikuje se socialni status, veča samozaupanje, ohranja telesno in duševno zdravje. Lahko bi celo rekli, da največja nagrada pri delu ni tisto, kar zanj dobimo, temveč predvsem tisto, kar z njim postanemo.

Koliko oseb bo zaposlitveni center zaposloval?
V lokalu bi zaposlili od osem do 10 mladih oseb z Downovim sindromom. Njihov delovni dan bi bil organiziran tako, da bi se delil med delom v trgovini (pod mentorstvom) in delom v delavnici. Opravljali bi vsa opravila, potrebna za redno delovanje trgovine, poleg tega pa bi izdelovali različne predmete, kot so spominki, predmeti iz gline, koledarji in podobno.

Kaj bodo v Ateljeju 21 lahko doživeli naključni obiskovalci?
S časom bi želeli naš Atelje 21 dopolniti z vsebinami, ki bi nadgrajevale začrtano smer: ponudili bi domač sladoled, kavo in napitke, enkrat mesečno bi organizirali dan druženja in izvedli tematske delavnice, v zimskem času bi kuhali domače čaje iz zelišč, spekli domače piškote, vnovič bi odkrivali stare pozabljene domače spretnosti: kako skuhati dobro marmelado, vložiti sadje, pripraviti domačo ozimnico. Želimo si, da bi naš Atelje 21 zaživel z mestom kot nekakšen obvezen dnevni postanek tako za ljudi, ki živijo v okolici, in seveda prišlekov, kot tudi naključnih mimoidočih, turistov. Prepričani smo, da nam vsebin ne bo zmanjkalo, saj znamo prisluhniti tudi drugim in ne samo sebi, le okolje nam mora dati možnosti za naš razvoj.

»TU NI BLEFA, VSE VIDITE PRED SEBOJ.«
ALEŠ HEBAR, THAI ZONE

Hitro, slastno in svetovno

Foto: Marko Alpner

Obiskali smo nekaj okrepčevalnic, kjer lahko hitro dobite zelo okusen topel obrok. To je bilo pravo popotovanje po kuhinjah vsega sveta, od daljne Azije do babičine knjige preizkušenih receptov. Najpomembnejša sestavina jedi, ki smo jih preizkusili, pa je bila pozitivna energija in prijaznost tistih, ki so nam jih pripravili in ponudili.

JAK VREČAR

Svetovljanski značaj mesta se da začutiti tudi po dobrotah, s katerimi kuharice in kuharji razvajajo svoje goste. Ljubljana je v zadnjih letih postala prava kulinarična velesila, saj jo marsikdo obišče ravno zaradi glasu o okusni jedači. Od enega lokala do drugega, od tržnice do kioska, od kotička, ki ga mimogrede spregledate, do vitrine in pulta, za katerim se skriva še ena mala kuhinja, lahko tu preizkusite dobrote od blizu in daleč. Če bi nekaj na hitro pojedli med službenim kosilom, prepustili kuhanje spretnejšim rokam ali pa ob jedi poklepetali v dobri družbi, je izbire na pretek.

Ljubiteljem srčne kuhe in dobrih sestavin, ki ste pripravljeni pojesti kak obrok tudi stoje ali ob pultu, s fotografom in (ne)uradnim preizkuševalcem Markom toplo priporočava vse okrepčevalnice, ki sva jih obiskala na tokratnem degustacijskem pohodu.

Na prvi postojanki sta z nami Aoy, Tajka, ki je imela v domovini lokal z rezanci, in Aleš Hebar, Ljubljančan, ki je več let živel na Tajskem. Družinsko sta »na svojem« v Linhartovem podhodu 1 za Bežigradom v Thai Zone. »Delava sama. Tu ni blefa, vse vidite pred seboj,« povesta drug čez drugega v slovenščini in angleščini in še s ščepcem tajskih besed, ko se njej mudi in v smehu kaj doda, medtem ko že pripravlja novo jed. »Prihajajo pisarniški uslužbenci, študenti, dijaki, ljubitelji Azije, vsi mogoči tipi gostov.« Njune jedi imajo radi, ker so »neprilagojene«. To pomeni, da jih Aoy v osnovi pripravi enako, kot če bi kuhala zase. Šele če jo opozorite, da niste najbolj navdušeni nad pekočimi okusi, se bo v vaši jedi znašla kaka pikantna sestavina manj. »Krasna sta. Prijazno, dobro, ne predrago je tu. Vsaj šestkrat sem že jedla pri njiju – in še bom,« ju pohvali zgovorna starejša stranka pri blagajni. Ja, ustno izročilo šteje.

Gremo naprej na Šmartinsko cesto 152, kjer je pokrita tržnica v BTC. Tam Vito Maccheroni dokazuje, da znamo Ljubljančani kljub poplavi nekakovosti, s katero delajo nekateri gostinci medvedjo uslugo (kvazi)italijanskim jedem, ceniti tudi kakovost za pošteno ceno. »Saj ni kake velike filozofije. Sami delamo vse naše testenine, zanje in za omake uporabljamo res dobre italijanske sestavine. Če hočeš kuhati dobro, moraš veliko preizkušati in predvsem rad to početi,« pove Anže Učakar, »oče« lokala. Pri Vitu Maccheroniju se da jesti preprosto in dobro. Carbonara je fenomenalna, taka kot v kakem ne preveč turističnem italijanskem kraju, v katerem se predvsem domačinov ne da kar tako prinesti okrog. »Okej, pomaga tudi, da imamo lepe fotke na Instagramu,« se smeji Anže. Hitro pojasni, da gre za šalo, da pa dejansko pridejo na kosilo tudi taki, ki brskajo po telefonu in kažejo, da bi tudi oni jedli »nekaj takega, kot je bilo objavljeno«. Gostov je dovolj, včasih toliko, da česa zmanjka. Medtem ko se od mize razlega prav nesramno privoščljiv, a iskren smeh ekipe, ki si je privoščila zadnji porciji menda božanskega tiramisuja,

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN!

Foto: Marko Alpner

»ČE HOČEŠ KUHATI DOBRO, MORAŠ VELIKO PREIZKUŠATI IN PREDVSEM RAD TO POČETI.«
ANŽE UČAKAR, VITO MACCHERONI

Anže obljublja, da se bo v prihodnje še bolj potrudil, da dobrot ne bo zmanjkalo prehitro.

Ostajamo v Mostah, samo malce bližje mestnemu središču. V Žmohtu na Zaloški 55, lučaj od Španskih borcev, se zavedajo, da ulična hrana ne potrebuje veliko glamurja, prav pa pride zvrhana mera domišljije. »Mislim, tale prikolica, v kateri kuham zdaj, je druga, večja in lepša od prve,« pove z najširšim mogočim nasmehom gostitelj Dalibor Novaković. Kakšen tip jedi dobite na parkirišču pri pultu in nekaj stolih v Žmohtu, vam s kuharjem pri najboljši volji ne znava povedati. Začne se z jutranjim pohodom na tržnico nekaj korakov stran in nadaljuje s hitrim razmislekom, kaj ustvariti v piskrih. Sledi napoved na Facebooku, kaj se ta dan kuha (tri, štiri jedi), in potem tam nekje proti poldnevu tako slastno zadiši, da prihitijo zveste stranke. Čorbica, nekaj zapeljivega brez imena s čičeriko in še celo plejado drugih nemesnih sestavin, curry, riba, govedina, dušeno pikantno zelje, »mamina sarma«, peresniki … To je zgolj izbor nekaj dnevnih »menijev«. Hej, kaj se dogaja v Žmohtu? Ulična

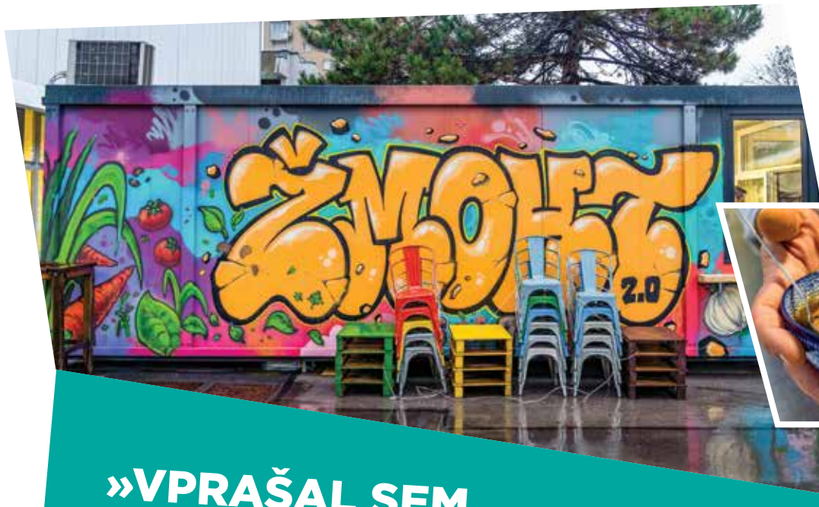

»VPRAŠAL SEM SE, ALI KUHAM ZA BANKO IN HUD PROFIT ALI PA ZA DUŠO IN SVOJE ZVESTE GOSTE.«
DALIBOR NOVAKOVIĆ, ŽMOHT

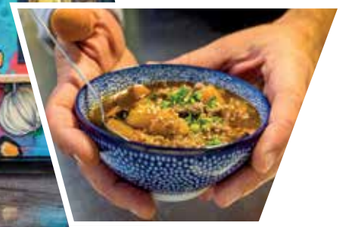

»PRI ULIČNI HRANI JE POMEMBNO, DA TE JE NEKDO VESEL IN TI RAD SKUHA KAJ DOBREGA.«
FRANCI KRAJNC, NJOKARNA

hrana v najbolj žlahtnem, sočnem, žmohtnem (no, vidite?) pomenu besede. Ko vreme ni lepo, se toplo oblecite, saj v nasprotju s kakim drugim lokalom, ob katerem se bohoti ogrevan zimski vrt, tega v Žmohtu ni. »Enkrat sem po finem dnevnem izkupičku začel računati, da bi šel morda v banko in vzel kredit za kaj večjega, lepšega. Potem sem se pa zvečer umiril in se vprašal, ali kuham za banko in hud profit ali pa za dušo in svoje zveste goste. In dokler je teh dovolj, mislim, da jih bom sprejemal kar tukaj,« pove Dalibor.

Kreativci, študenti in vladni uslužbenci, ki dneve preživljajo v trikotniku okoli Gregorčičeve ter Aškerčeve in Slovenske ceste, po malico pogosto skočijo v Njokarno na Borštnikov trg 1. Adut, s katerim vsakič znova privabljajo goste, so njoki različnih sestavin in okusov, ki jih strežejo s takšnimi in drugačnimi omakami. Svoje zamisli za štedilnikom uresničuje trojec Grega Zrilič, Franci Krajnc in Peter Podgoršek, sicer znan obiskovalcem Orehovega gaja, priljubljenega kraja za piknike na obrobju mesta. V prostoru z nekaj miniaturnimi mizicami, ki bi ga po vzdušju lahko zamenjali tudi s kakšno kuhinjo malo večje družine, lahko pojeste in

NI ŠE KONEC. OBRNITE STRAN!

»TISTI, KI POZNAJO TAKOYAKI, KAR NE MOREJO VERJETI, DA SI GA LAHKO PRIVOŠČIJO V LJUBLJANI.«
TAIKI OTSUKA, MATSURI

popijete kaj dobrega v preprostem ambientu, surove njoke pa lahko kupite tudi za domov. Začimbnice so dekoracija in hkrati sestavina jedi, družba je zelo sproščena. »Pomembno je, da se gostje dobro počutijo. To je zlato pravilo ne glede na to, ali gre za restavracijo z Michelinovo zvezdico ali pa preprosto obednico. Če se sam mrgodiš v kotu, to ne gre. Pri ulični hrani je pomemben občutek, da te je nekdo vesel in da ti rad skuha kaj dobrega,« pravijo.

Vsi naši sogovorniki so zgovorni. Ampak kaj se zgodi, ko kuhar rafalno hitro govori japonsko? Takrat spregovori hrana. V podhodu pod peroni železniške postaje na Trgu Osvobodilne fronte 10 je od pomladi doma Matsuri. Gre za poseben lokal, v katerem kuha Taiki Otsuka, Japonec, ki je najprej obiskal prijatelja, kuharja na tukajšnji ambasadi svoje domovine. Nato se je odločil, da bo tudi sam poskusil srečo pri nas. Ne gre za lokal s sušiji, ampak za uživanje v takoyakiju – kroglicah, v katerih se združijo okusi hobotnice (za dvomljivce je na voljo še sirna alternativa), moke, jajc, ingverja in čebule ter najbrž še česa, kar smo spregledali med zavzeto razlago kuharja. »Gre za jed, ki je na Japonskem danes izjemno popularna v ulični prehrani, v Evropi pa še ni tako pogosta. Tisti, ki jo poznajo, kar ne morejo verjeti, da si jo lahko privoščijo v Ljubljani. Še Avstrijci pridejo in se čudijo,« ponosno pripoveduje Taiki, ki je očitno hitreje kot jezik osvojil našo tekmovalnost s sosedi. Japonec se sporazumeva s pomočjo poslovnega partnerja Vida Lovinčiča, slovenskega japonologa. Ta dvojezično krmari med vprašanji in odgovori

Koliko boste odšteli za jedi v okrepčevalnicah, ki smo jih obiskali?

Thai Zone: do 10 EUR
Vito Maccheroni: od 8 do 10 EUR za testenine z različnimi omakami
Žmoht: jedi na žlico od 3 do 4 EUR, dnevne jedi od 6 do 8 EUR
Njokarna: do 10 EUR
Matsuri: 8 kroglic takoyaki za 6 EUR
Zaika: jedi od 7 do 9 EUR

ter hkrati z enakim zanosom kot kuhar pripoveduje o hrani. Ampak tudi če Vida ni, se ne obrnite. Taiki je zdaj že opremljen z nekaj »plonk listki«, na katerih ima zapisane najpogostejše izraze, ob tem pa si simpatično in z veliko vnemo pomaga tudi z rokami. Zapomnite si le, da so kroglice, ki jih boste dobili pod imenom takoyaki, na začetku zelo vroče.

Zadnji postanek naše turneje po ljubljanskih uličnih kuhinjah (razkritje: fotograf je skočil na slastne samose še naslednji večer, potem ko je prvi dan dokončno kapituliral pred poplavo različnih okusov) nam postreže še z eno zanimivo zgodbo. Na Trubarjevi 60, nekako na pol poti med Tromostovjem in UKC, domuje Zaika. Tu dobijo svojo porcijo vsi, ki imajo radi indijsko hrano. Jedi ustvarja Ziauddin Ahmed, mož, ki ga je usoda po šolanju in nabiranju kilometrine v petzvezdičnem hotelu iz domače Kalkute prvič popeljala v Ljubljano, ko se je pri nas odprla (in precej hitro zaprla) hiša curryjev pri Figovcu. Potem je nekaj časa kuhal v hotelu čisto blizu sedanje lokacije, nato pa se je odločil, da poskusi srečo sam. Tripadvisorjeve ocene je treba včasih jemati z rezervo, ampak več kot 50 ocenjevalcev, ki so prišli po tikko, biryani in druge specialitete na Trubarjevo, je bilo dovolj navdušenih, da so svojo oceno delili tudi s svetom in z veseljem pohvalili našega zdaj že someščana.

Sprehod, združen s preizkušanjem ulične hrane, bi lahko trajal še dolgo in seznam dobrih ponudnikov z našimi tokratnimi niti približno ni končan. Če ste obiskali še kakšnega in ste bili zadovoljni, širite glas naokrog, da bomo lahko poskusili kaj dobrega tudi drugi. Če še niste, pa si privoščite kak dan in se odpravite na raziskovalni potep po domačem mestu. Stopite iz cone udobja (in znanega) pri hrani ali pa jo mahnite ulico ali dve stran od običajnih poti. Zelo verjetno boste nagrajeni z dobrim obedom, mimogrede pa lahko spoznate še nove prijatelje.

ULIČNA HRANA NE POTREBUJE VELIKO GLAMURJA, PRAV PA PRIDE ZVRHANA MERA DOMIŠLJIJE.

Foto: Doris Kordić

Zdaj je čas, da uresničite svoje cilje

KAJA BENKO

Leto se bliža koncu in znova razmišljamo o tem, kaj bomo prihodnje leto naredili drugače in katere cilje bomo uresničili. Prazničnih želja je veliko, ciljev pa še več. In čeprav se nam danes prav vsi zdijo z lahkoto dosegljivi, se prevečkrat zgodi, da že ob prvi oviri odnehamo in se tolažimo s tem, da nam pač ni usojeno. Spet …

Kako uresničiti svoje cilje, dobro ve vrhunska plavalka Sara Isaković, ki je na Kopališču Tivoli obiskala mlade plavalke, stare natanko toliko kot njena srebrna olimpijska medalja iz Pekinga. Mladim športnicam je vlila dodatno motivacijo za treninge ter jim dala dragocene nasvete, kako si zastaviti in uresničiti cilje, predvsem pa kako ne odnehati, ko se zdi, da ne bodo zmogle. Pa naj bo to na športnem, šolskem ali katerem drugem področju življenja. »V življenju je najpomembneje imeti vizijo,« pravi Sara in dodaja, da se moramo vprašati, zakaj delamo to, kar delamo, in kaj hočemo s tem doseči – tako željo pretvorimo v cilj. Tisti »kako fino bi bilo, če bi zmagal« pretvorimo v »zmagal bom«!

Sara, ki se je med študijem posvetila nevropsihologiji, je celoten psihološki proces zastavljanja ciljev spremenila v namizno igro Od sanj do cilja. Ta nas vodi od točke, ko si zastavimo cilj, pa vse do njegove uresničitve. Treniranje možganov je po njenih besedah ravno tako pomembno kot trening telesa, le da temu namenjamo precej manj pozornosti, zato nam velikokrat ne uspe doseči zastavljenih ciljev.

Sara poudarja, da moramo zastavljeni cilj zares začutiti in ga doseči zaradi sebe, ne pa na primer zaradi staršev, partnerja ali prijateljev. Le tako se mu bomo popolnoma predali in naredili vse, da ga dosežemo. Naslednji korak je izdelava podrobnega načrta z natančno opredeljenim glavnim ciljem, podcilji, dnevnimi akcijskimi cilji ter roki za njihovo uresničitev, s katerim si začrtamo pot, ki ji nato samo sledimo. Seveda se bodo pojavile ovire, ampak s pravim pristopom jih bomo lažje premagali. Eden izmed pomembnih korakov v tem procesu je, kako preusmeriti tok negativnih misli v pozitivno smer. Vsem nam je še kako znano viharjenje v glavi, ki nas odvrača od uresničitve cilja: »Ne zmorem. To ni zame. To je preveč zahtevno.« Ta tok moramo obrniti v pozitivno smer ter izbrati besede, ki nam v tistem trenutku najbolj pomagajo: »Tukaj sem! Verjamem vase! Naredil sem vse, kar je v moji moči! Imam to!« To je zmagovita miselnost, ki se je lahko naučite na poti Od sanj do cilja.

Ko govorimo o željah, lahko rečemo, da imajo ljubljanski plavalci vsaj eno skupno – čim prej si želijo trenirati v sodobnem olimpijskem bazenu na Iliriji. Na MOL pravijo, da jim bodo to željo izpolnili prihodnje leto, za izpolnitev svojih ciljev pa bodo morali poskrbeti sami. Tako kot vsi drugi, ki ob izteku leta že razmišljate, kateri je vaš glavni cilj za leto 2023. Če ga boste zapisali, bo statistična verjetnost, da ga uresničite, skočila na 76 odstotkov, če pa boste naredili celoten akcijski načrt, jo boste dvignili na kar 95 odstotkov. Si upate poskusiti?

Podrobnejšo predstavitev psihološkega orodja Od sanj do cilja najdete na spletni strani **odsanjdocilja.com**.

Foto: Doris Kordić

Doma sem tam, kjer je moja družina

Pred natanko 24 leti se je Chantal van Mourik kot študentka pri 24 letih preselila iz Nizozemske v Ljubljano. Sem jo je pripeljala ljubezen. Ustvarila si je družino, krog prijateljev in uspešno mednarodno kariero kot vodja izobraževanja na SAE Institute za medijske študije iz Združenega kraljestva. Pri delu na daljavo pa malce pogreša neposreden stik z ljudmi, zato je odprta za nove priložnosti.

MOJCA GRIZOLD

»SLOVENIJA, ŠE POSEBEJ PA LJUBLJANA, PREMORE OGROMNO DEJAVNOSTI NA VSEH PODROČJIH.«

Letos praznujete obletnico, ki jo simbolizira številka 24.

Da, res je. Pred 24 leti, ko sem bila stara 24 let, sem se preselila v Ljubljano. To je bilo natanko 5. decembra 1998, tako da letos zaznamujem pomembno življenjsko prelomnico, saj tu zdaj živim skoraj enako število let, kot sem jih preživela na Nizozemskem. Ob tem se mi poraja razmislek o moji identiteti – kdo sem, če nisem Nizozemka, oziroma ali sem sploh še Nizozemka, če pa že skoraj več časa živim v tujini in nizozemski jezik govorim samo z določenim krogom ljudi. Slovenka pa tudi nisem, kar sem še posebej občutila v tem hipervolilnem letu. Brez slovenskega državljanstva nisem smela sodelovati na vseh volitvah, čeprav vplivajo tudi na moje življenje v Sloveniji.

Prej ste bili doma v Amsterdamu. Kako se življenje v tako velikem mestu razlikuje od življenja v Ljubljani, ki je manjša in bolj obvladljiva?

Meni ta majhnost zelo ugaja. Iz časov, ko sem začela živeti tu, se spomnim veliko ljudi, ki so mi govorili, da želijo iti ven, v tujino, češ da je tu premalo vsega. S tem se ne strinjam, saj menim, da Slovenija, še posebej pa Ljubljana, premore ogromno dejavnosti na vseh področjih. Česar pa po mojem mnenju res malce primanjkuje, čeprav v zadnjih letih vse manj, je raznolikost ljudi, vplivi različnih kultur. Po eni strani pa je to tudi dobro, saj je posledično vse bolj mirno. V primerjavi z Amsterdamom, ki je zelo hrupno mesto, polno ljudi in vrveža, tudi ni tolikšne gneče na mestnih ulicah.

Preseliti se v tujo deželo, tujo kulturo, brez prijateljev in družine je pogumen korak. Kako si človek najde prijatelje? Kakšna je bila vaša izkušnja?

Moj mož je izjemno družaben in odprt človek. Ko sem prišla v Ljubljano, sva na začetku vedno skupaj hodila ven in sem se družila z njegovimi prijatelji. Ker še nisem govorila slovensko, sem zraven bolj kot ne le poslušala, saj so pogovori navadno tekli v slovenščini in sem jim težko sledila. Kasneje pa sem veliko prijateljstev stkala prek službe in otrok. Zdaj tekoče govorim slovensko, imam svoj krog ljudi in za družbo nisem več odvisna od Mihe. *(smeh)* A še vedno je on zame najboljša družba, najraje se družim z njim.

Ali ste kakšno navado iz svoje rodne dežele prenesli v tukajšnji vsakdan?

Oh, seveda! V tukajšnje okolje sem prenesla predvsem kulinarične navade. Ker je moj oče iz Indonezije, sem zelo navajena tudi na indonezijsko kuhinjo, ki pa sem jo sem malo težje prenesla, saj ni veliko ponudbe. A se tudi to že izboljšuje. Druga navada pa je hagelslag – čokoladne mrvice, ki jih na Nizozemskem jemo na kruhu. Pri nas doma nikoli ne manjkajo. So osnova našega življenja, saj jih jemo skoraj vsak dan. Če jih zmanjka, je že kar malo kriza. *(smeh)* Od začetka sem se še toliko bolj trudila, da smo vse to imeli na zalogi, zdaj pa že malo manj, saj gre predvsem za sladkarije.

Kaj pa radi počnete v Ljubljani?

Ob tem vprašanju mi takoj pride na misel sprehod na Rožnik. To je res ena tistih stvari, ki jih počnem, že odkar sem prišla sem. Na začetku, ko sem bila še študentka, sem se sprehajala po Rožniku vsak dan, veliko tudi skupaj z Miho. Po rojstvu otrok so se nama pridružili še oni, tako da to je kar nekakšna stalnica v mojem življenju. Zdaj ne grem ravno vsak dan, saj nimam časa zaradi službe, vsak vikend pa zagotovo.

Se zdaj že počutite doma na drugem koncu Evrope?

Tega še nisem povsem začutila in tudi dvomim, da kdaj bom. Če se spet navežem na svojo obletnico 24/24, je trenutno zame res čas, ko se sprašujem, kje je pravzaprav moj dom. Menim namreč, da ko enkrat zapustiš svoj dom, nisi nikjer več zares doma. Zame je dom tam, kjer je moja družina, a zdi se kot lebdeč objekt, ki bi ga lahko postavila kjerkoli. Ali je to zdaj Ljubljana ali Amsterdam, Nizozemska ali Slovenija … to se trenutno veliko sprašujem. In kot že rečeno, imam tudi indonezijske korenine, tako da morda pa nisem doma niti na Nizozemskem. Dokler pa so moji otroci tu, sem zagotovo doma v Sloveniji.

Udarci in brce za boljše počutje

Trenerka Tamara Smonker je s svojih popotovanj po svetu v Ljubljano prinesla sistem treningov shapeboxing, mešanico borilnih veščin, s katerimi telo in počutje lahko spravite v vrhunsko formo.

MIHA ŠTAMCAR

Borilnih veščin se zaradi spektakularnih bojev drži sloves agresivnega športa, čeprav pri večini teh disciplin ni treba med treningom nikogar pretepsti. Nasprotno, obstajajo različni principi treniranja borilnih veščin, ki ustrezajo tako moškim kot ženskam. Enega od bolj posebnih pristopov že 12. leto pri nas uvaja Tamara Smonker, osebna trenerka in ustvarjalka vadbenega programa, imenovanega shapeboxing.

»Pri shapeboxingu treniramo borilne veščine, kot so boks, tajski boks in kikboks. Vse temeljijo na treniranju tehnike do faze, ko preide v borbo. Mi pa tehnično izvedbo ročnih in nožnih udarcev teh veščin povezujemo v različne kombinacije. Ob tem razvijamo ritem med udarci, hitrost in eksplozivno moč. Ne treniramo taktik za strategijo, napad ali obrambo, prav tako se ne pripravljamo na borbo, ampak znanje izkoriščamo za boljše počutje, zabavo in opolnomočenje. Ker se ob vadbi porabi veliko kalorij, pridobimo boljši videz in lepšo postavo. Lahko bi rekli, da gre za neke vrste fitnes,« je osnovno idejo shapeboxinga predstavila Tamara Smonker.

V mlajših letih se je veliko ukvarjala s plesom in glasbo, a se je navduševala tudi nad borilnimi veščinami. Učila se jih je v vadbenih centrih na Novi Zelandiji, v Los Angelesu in Miamiju, ob tem pa pridobivala trenerske in poslovne izkušnje. »Čeprav je shapeboxing primeren tudi za moške, ga pri nas večinoma trenirajo ženske. Malo zato, ker vaje večinoma izvajamo v paru. Nekdo, ki ima 80 in več kilogramov, od treninga z nekom, ki je 30 kilogramov lažji, nima prav veliko. Druga težava pa je mišljenje slovenskih moških, da za boljše počutje ni dovolj trenirati le tehniko, ampak se moraš, po domače povedano, z nekom še maksimalno natolči. Če se nam že pridruži kakšen moški, običajno pride s svojo partnerko.«

Najmlajše udeleženke enournih treningov so stare 17 let, najstarejše pa tudi več kot 45. Vadbe potekajo v Šiški na Celovški cesti 59 ali pa na Rudniku v telovadnici Infinity Gym na Dolenjski cesti 43. Izvajajo se v skupinah do 16 oseb, lahko tudi individualno ali prek spleta. Sestavni deli opreme za trening so boksarske vreče, rokavice in povoji, blazine, ščitniki za noge in razni dodatni pripomočki.

»Vadba tehnik borilnih veščin zahteva močan um in veliko pozornosti. Če ji dodamo hitrost, moč in eksplozivnost, ustvarimo idealno osnovo za oblikovanje telesa, kakršnega si želimo ljudje v današnji družbi,« je še poudarila Tamara Smonker.

Na vadbe shapeboxinga se lahko vpišete kadarkoli. Več informacij o shapeboxingu in vadbah najdete na spletni strani **shapeboxing.net**, prijavite pa se lahko na e-naslovu **info@shapeboxing.net**.

Foto: Jani Ugrin

Intenzivnost treninga je odvisna od predhodne pripravljenosti posameznika. Začetniki dosežejo najvišjo intenzivnost šele takrat, ko osvojijo tehniko udarcev in način treniranja. Ljudje, ki imajo predznanje borilnih veščin ali dobro fizično pripravljenost in smisel za koordinacijo, dosežejo visoko intenzivnost treninga veliko prej.

Krasen rdeč avtobus

Na zgodnje petkovo popoldne v decembru sta knjižničar Boris Zgonc in voznik Jernej Babnik, potem ko so sodelavci skrbno pripravili knjižno gradivo, v garaži na Kersnikovi 2 zagnala motor rdečega bibliobusa. Prva postaja: Dom starejših Trnovo. Za vsakega iz četice uporabnikov, ki ju tam pričaka, si vzameta čas – za bralni namig ali pa le prijazen klepet. Čez dobro uro ju je pot vodila naprej v kraj Jezero v občini Ig ...

ALENKA KLUN

Bibliobus – na pot je prvič krenil 15. oktobra 1974, zamisel o potujoči knjižnici kot bibliobusni dejavnosti pa najdemo že v prispevku staroste slovenskega knjižničarstva Avgusta Vižintina iz leta 1959 – prihaja na 48 postajališč v Ljubljani in devetih primestnih občinah tedensko, 14-dnevno ali enkrat mesečno (razen julija in avgusta, ko zaradi vročine ne deluje), odvisno od potreb uporabnikov, nam pojasni vodja Potujoče knjižnice Neja Drevenšek.

Po urniku, ki je sestavljen za leto vnaprej, obiskujejo tudi varovance v specialnih zavodih. Otroci iz Zavoda za gluhe in naglušne v Ljubljani se bibliobusa še posebej razveselijo, ustavi se tudi pri Zavodu Janeza Levca. Težko ga pričakujejo zapornice na Igu, ki povprašujejo večinoma po knjigah s psihološko tematiko, po ljubezenskih in kriminalnih romanih ali pa po čem specifičnem s področja družbenih ved in prava.

Ker nekatere kraje obiščejo samo desetkrat v letu, so temu prilagojeni tudi roki izposoje: uporabniki bibliobusa imajo lahko gradivo doma 75 dni. Ta način izposoje uporabnikom, ki živijo na težje dostopnih območjih, zelo ustreza. Temu pritrjuje tudi bralka Jelena Bojić, ki dodaja, da je vsak obisk »krasnega rdečega avtobusa krasen izlet in prijetna izkušnja za vso družino«.

V ponedeljek je na vrsti Dolsko na skrajnem vzhodnem delu Ljubljanskega polja. Tam živi Andreja Kren, zvesta uporabnica že 30 let, ki pove, da ji ob misli na potujočo knjižnico postane toplo pri srcu, ljubezen do branja in brskanja med policami »čarobnega rdečega avtobusa« pa je prenesla tudi na svoje otroke.

Kot razlaga Neja Drevenšek, k njim prihajajo vse starostne skupine, vsakemu uporabniku posebej se skušajo posvetiti in mu svetovati. Devetdesetletna gospa iz Doma starejših na Bokalcih je tako najraje prebirala kmečke novele slovenskih avtorjev, neki bralki iz Sadinje vasi knjige še posebej veliko pomenijo, ker je zaradi bolezni in starosti prikovana na posteljo. Najmlajši so navdušeni nad štampiljko, ki se premika po roki, in nad tisto, ki se skrije v dlan. »Nekateri bralci imajo povsem specifične želje, tako da jim gradivo pripravimo posebej iz našega bogato založenega skladišča. Bralka iz Smolnika si izposoja skoraj izključno potopise, in kadar izide kak nov, ji ga takoj rezerviramo,« pravi vodja entuziastične ekipe, ki jo sestavljajo dva voznika bibliobusa, ki sta hkrati tudi knjižničarja in vozita na teren izmenično, ter trije knjižničarji in bibliotekarji informatorji. Zanimivosti in utrinke s terena redno objavljajo na družbenih omrežjih Facebook in TikTok.

V potujoči knjižnici spodbujajo prost pristop do gradiva. To je postavljeno tako, da se uporabniki hitro znajdejo med policami, podobno kot v vsaki splošni knjižnici. »Kadar pride na obisk bibliobus, tisti čas mine, kot bi trenil,« pravi Marija Poljanec iz Iške vasi. Zvesta bralka njihovih knjig in obiskovalka je že 36 let. V teh letih je spletla prijateljske vezi s »prijaznim in ustrežljivim« osebjem, še posebej ji je pri srcu v uvodu omenjeni knjižničar Boris, ki se vedno rad pošali in pove kako zanimivo zgodbo ter zabava otroke.

Bibliobus, ki je trenutno v uporabi, je četrto vozilo po vrsti. Je letnik 2007 in zaradi vse pogostejših okvar v zadnjih letih nestrpno pričakujejo novega, ki ga bo zamenjal. Ta je že v izdelavi, otvoritev bo jeseni prihodnje leto in z njim bodo lažje ter bolj brez skrbi opravljali svoje poslanstvo, sklene vodja knjižnice in poudari, kako pomembno je, da je Potujoča knjižnica dovolj velika za kakovostno opravljanje knjižnične dejavnosti. Je čisto prava knjižnica v malem in prostor srečevanja vseh generacij.

① Potujoča knjižnica razveseljuje prebivalce oddaljenih krajev MOL, kot so Lipoglav, Sadinja vas, Šmartno ob Savi v ČS Jarše, v primestnih občinah pa so najbolj oddaljeni Karlovica, Mala Slevica, Dvorska vas, Turjak v občini Velike Lašče, Vrzdenec v občini Horjul, Brezje, Dvor, Smolnik v občini Dobrova - Polhov Gradec, Zapotok v občini Ig, Trnovec in Sora v občini Medvode, Preserje v občini Brezovica, Skaručna v občini Vodice ter Senožeti v občini Dol pri Ljubljani.

② Vsak dan iz zbirke bibliobusa, ki obsega okrog 6000 enot gradiva, in iz bogato založenega knjižničnega skladišča s 60.000 enotami izposodijo povprečno od 250 do 300 knjig, imajo pa približno 1200 aktivnih članov.

③ Knjižnični prostor na 12 metrih dolžine (in vsak meter je dobro izkoriščen!) je ogrevan, klimatiziran, osvetljen. Daje zavetje pred neprijetnimi vremenskimi razmerami, v njem je dovolj prostora za brskanje po gradivu in tudi dovolj oblazinjenih mest, kjer se bralci lahko potopijo v knjige.

④ Obiskujejo vrtce in šole, v njem prirejajo pogovorne čajanke in kvize v domovih starejših, kulturni dan v Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana, predstavljajo knjižnico študentom bibliotekarstva in kolegom iz tujine. Pripravijo pa tudi posebna presenečenja za svoje zveste člane, kot je bil na primer »lirični utrinek« pevskega društva v kraju Golo v občini Ig.

Ko knjige »poletijo«
Police v bibliobusu so postavljene pod kotom, tako da gradivo ostane na svojem mestu. Pomembno je tudi, da vrsto knjig sproti dopolnjujejo s pravkar vrnjenimi: tako ni vrzeli med njimi in stojijo tesno skupaj. Zaradi nepredvidljivih okoliščin v prometu pa se kdaj zgodi tudi hitro zaviranje in knjige vseeno »poletijo«. Če se jim ob tem poškoduje vezava, jih znajo v knjižnici z ustreznim materialom ponovno zašiti, zalepiti in osvežiti z novimi platnicami.

Foto: Slovenska kinoteka

Gremo v kino

Vabilo v kino je nekoč pomenilo globljo povezavo med ljudmi. Danes je ta lepa navada skupaj z nekaterimi legendarnimi ljubljanskimi kinodvoranami skoraj povsem izginila. Čas, ki ga preživimo zatopljeni v dogajanje na filmskem platnu, pa je še vedno zelo dragocen.

METOD PEVEC

Foto: Svetozar Busić, hrani MNZS

Foto: Marjan Ciglič, hrani MNZS

Foto: Domen Pal, arhiv Kinodvora

Foto: Mediaspeed, za Cineplexx

Na Radiu Ljubljana je nekoč delala gospa Rapa Šuklje. Davno, davno je zagnala radijsko oddajo Gremo v kino. Ostala ji je zvesta do upokojitve in še nekaj podaljškov, ko se je za oddajo oglašala z berlinskega filmskega festivala. Rape ni več, oddaja je še, nasledili so jo dobri uredniki in jaz ji poskušam ostati zvest. V zadnjih letih poslušanja me je postalo strah, da bo oddaja Gremo v kino preživela, kino pa morda ne. O tem strahu bi rad povedal več.

Ko rečem kino, ko pomislim na kino, nisem več danes, nisem več zdaj, sem avtomatično v nekem drugem času. To je čas, ki nosi že precej ohlapno nostalgično oblačilo. Nostalgično zaradi več razlogov: denimo, ker pred blagajnami kinodvoran ni več dolgih vrst, ker v vrsti ni več negotovosti, ali ne bodo morda vstopnice pošle, preden bom prišel na vrsto, in ker predvajani film ni več niti strastna želja niti navada. Bil pa je oboje in vse vmes.

»Bi šla z mano v kino?« je bilo včasih povabilo, previdni evfemizem za zmenek, kavalirska pobuda, da se skupaj zazreva v platno in se morda po predstavi pogovoriva o filmu. Pogovor o filmu se je seveda prej ali slej pretopil v razgret pogovor o najinih svetovih in najinih pogledih na vse mogoče, kar je bilo lahko blizu ali daleč od filma. Na koncu sva morda plaho otipala najino bližino. Nekako je bil kino marsikdaj tudi del zapeljevanja.

Ta romantična dimenzija kina seveda ni bila bistvena za film, ampak pod nostalgičnim plaščkom je tudi spomin na kino kot filmsko predstavo. Beseda je sicer gledališkega izvora, vendar je na mestu iz več razlogov. Gledališče ima res prednost živih igralcev, kino pa ima njihove bližnje plane in veliko platno. Kinopredstava v mojem spominu je imela malce misteriozno projekcijsko kabino, iz katere se je v zadnjih vrstah slišalo, kako prede črni projektor. Skozi debelo zastekljeno lino je švigal živ žarek, ki je v zraku, v lebdečem prahu, pisal svojo tretjo dimenzijo. Kino je bil predstava tudi zato, ker je bila vsa pozornost namenjena filmu, ker ni nihče svetil ali zvonil s telefonom, ker ni nihče hrustal ekspandirane koruze, ker smo gledalci utišali vsak pretiran poskus domačnosti. Kino je bil predstava tudi zato, ker nikjer, niti v naših glavah, ni obstajala nobena tipka za hitreje, za nazaj ali za stop. Vstopnica je bila pogodba, da se pustimo za poldrugo uro ali več zapreti v temo dvorane in zaupati svetlobi, ki se bo odbijala od platna.

Saj vemo, spomin ni zanesljiv in nostalgija ni nikdar zares poštena. Priznati moramo, da so bile filmske projekcije marsikdaj daleč od popolnosti. V slovensko distribucijo so prihajale precej izrabljene, da ne rečem odslužene filmske kopije, ki so bile polne prask in slabo zaceljenih ran. Da ne omenjam tona! Ko smo v osemdesetih in devetdesetih doma poslušali glasbo s kvalitetnih hi-fi stereo naprav, smo v kinu še vedno poslušali beden monozvok, ki ga je itak osiromašil svetlobni zapis na komaj dva milimetra široki sledi, ki mu ga je namenil filmski trak. Pustimo ob strani, kako je pri tem trpel slovenski film, ki je bil v celoti odvisen od razumljivosti in mu niso pomagali podnapisi. V našem tisočletju se je to spremenilo, najprej se je digitaliziral zvok, nekaj let za njim še slika. Današnje projekcije so po tehničnih parametrih neprimerljivo boljše od tistih v mojem spominu. Ampak, mimogrede, s to tehnično brezhibnostjo tudi ni vse v redu. Danes imamo za snemanje na voljo briljantne digitalne kamere, ki zmorejo vse, o čemer so stare filmske kamere lahko le sanjale. Ampak čiste, ostre in dobesedno realistične slike nismo vzljubili. Filmski snemalci (in ne samo oni) pogrešajo analogno napako, zato včasih na nesramno brezhibno digitalno kamero privijejo stare objektive, ki so šli v pokoj ravno zaradi svojih napak. Filmske projekcije so imele šarm negotovosti, imele so Kodakovo mehkobo in toplino, spremljal jih je trepet celuloida in najbrž so prav zato dajale občutek dogodka. Danes filmske kolute vrtijo samo še v dvorani Slovenske kinoteke na Miklošičevi 28. Nisem si mislil, da bo filmski trak postal tako rekoč muzejska izkušnja.

Ljubljanske kinodvorane so imele svoj značaj. Kino Šiška je gostil filmske spektakle, Komuna je servirala filmski prestiž, v Unionu so se vrtele takšne in drugačne uspešnice, Mojca je ponujala otroške filme, v kinu Triglav si lovil zamujene filme, Vič je bil prikladen za slovenske premiere, Bežigrad je bil za Bežigrajčane, Kompas je bil dober za intimne filme, Sloga je imela svojo zgodovino in svoje zgodbe, dokler ni spet postala Kinodvor. Sodobne dvorane v multipleksih nimajo posebnosti, nimajo značaja, so zgolj večje ali manjše v seriji enakih ali zelo podobnih in vse so druga do druge, tako da se včasih v intimo malega filma v majhni dvorani prebijejo decibeli akcijskega razgrajanja iz sosednje dvorane.

Ljubljanski kino je doživel prvi udarec, ko se je odprl Kolosej. Protagonisti tega projekta so obljubljali kinematografska nebesa. Danes vemo, kako spolzko in hladno je v teh nebesih. Vsi Ljubljančani se zavedamo, da mestni oziroma ljubljanski občutek ni enak v centru mesta in na obrobju. Ljubljana je ljubko majhna, njena urbanost ima zato zelo omejen radij. BTC je žal zunaj tega kroga, BTC je cona. Pozabili smo že celotno ime, skrito za to kratico, vendar tja hodimo po nakupih, morda v službo, morda na plavanje. Kino pa je bil nekoč blizu temu, čemur posplošeno rečemo grem ven, grem v mesto. Saj se zdi na prvi pogled praktično: v coni imaš blizu obvoznico, parkirišče, v coni imaš kokice in bombončke. Drži, ampak po filmu se usedeš v avto in se odpelješ domov, po filmu se ne sprehodiš po večerno mirnih ulicah, ne ustaviš se na kuhančku, ne kupiš toplih kostanjev, ne srečaš prijateljev, ne spiješ piva, ne prebaviš filma. Preprosto: nisi šel ven, šel si v cono. Verjamem, da se film ne sme končati s koncem projekcije. Film je vreden tega, kar ima v imenu, vreden je celovečerne izkušnje, vreden je spomina, ki ostane tudi zato, ker smo šli z njim ven, ker smo mu namenili vso pozornost tistega večera. Kino ni storitev, ki se začne, ko steče projektor, in konča, ko se spet prižgejo luči.

Danes se kinematografske projekcije začnejo z opozorilom, da naj utišamo svoje mobilne telefone, nekoč se je v ljubljanskih kinematografih film začel z napisom: film vam predvaja kinooperater Franci Milošič, Bojan Bajsič, Ivo Cedilnik, Karl Erjavc, Alojz Grmovšek, Jože Kontrec ... Kinooperaterji so se podpisali, s svojim imenom so prevzemali odgovornost za tehnično brezhibnost filmskih projekcij. Gledalci pa smo verjeli v njihovo budnost in usposobljenost. Pozabljeno. Danes lahko en operater nadzira tudi 12 dvoran. Kako? Kakor kdo in kakor kdaj. Nekoč so v taki dvorani vrteli neki moj film. Gledalci so mi čestitali za film in me vedno znova spraševali, zakaj na desni manjka nekaj slike. Sam sem obiskal eno od projekcij, stopil v dvorano, pogledal proti projekcijski kabini in videl, da projekcijo zastira na poličkih pozabljena pivska steklenica. To se lahko zgodi samo zato, ker projekcija ni več sveta.

Bodimo še enkrat pošteni. Ko je skozi projektorje tekel filmski trak, se je ta včasih tudi strgal, kar smo kajpak doživljali kot bolečo prekinitev filma. Takrat je bil to eksces, danes je to neboleča rutina. Zdaj ga znamo »strgati« sami, s pritiskom ene majhne tipke na daljincu lahko prekinemo predvajanje filma.

Na spletu in v kablih nam ponujajo tako rekoč neizmerno programsko obilje. Prodajajo nam možnost svobodne izbire. Ali res? V resnici ponudba ni samo omejena, ampak tudi prilagojena ali celo prirejena. Na drugi strani daljinca ni razkošje bogatih vsebin, ampak algoritem, ki nas poskuša zapeljati v svoj izbor. V resnici ne izbiramo in ne zapeljujemo mi, temveč oni, nesramno bogati ponudniki.

Razlika med kinom in domačim zaslonom je velika. Doma lahko film pogledamo, v kinu ga lahko doživimo. Zakaj je kinematografska izkušnja bolj resnična? Včasih pozabimo na bistveno, na fiziko oziroma optiko. V kinu gledamo odboj svetlobe, doma zremo v zaslon, naravnost v izvir svetlobe, ki povrh vsega utripa s frekvenco 50 hercev, kar seveda ni naravno. V naravi namreč nikdar ne gledamo v sonce, ampak zgolj v odboj njegove svetlobe.

Ko bomo dojeli to potegavščino, se bomo vrnili v kino. Sploh, če bo v mestu in ne v coni. To pa se bo lahko zgodilo samo, če bodo pristojni verjeli v uspeh bodočega mestnega kina, kot mi, ljubitelji filma in kina, verjamemo, da bo podhod pod Ajdovščino kmalu postal ljubljanski filmski epicenter.

Praznični december v Ljubljani

SEJEM DARIL IN HIŠICE Z DOBROTAMI

Izberite darila za svoje najdražje in se pogrejte s skodelico kuhanega vina ali vroče čokolade.

- Breg
- Petkovškovo nabrežje
- Gallusovo nabrežje
- Cankarjevo nabrežje
- Prešernov trg
- Kongresni trg
- Stritarjeva ulica
- stičišče Wolfove ulice in Kongresnega trga
- Trg francoske revolucije
- Pogačarjev trg
- Ljubljanski grad

OTROŠKO VESELJE

Pravljična bitja, čarovniki, glasbeniki in dedek Mraz bodo otrokom na mestnih ulicah pričarali nasmeh in srečo.

- **Gallusovo nabrežje in Ljubljanski grad** – jaslice
- **Kongresni trg in paviljon v parku Zvezda** – Čarobni gozd z ustvarjalnimi delavnicami in pravljičnimi gledališkimi predstavami
- **staro mestno jedro** – lajnarji
- **Mestni trg** – otroški pevski zborčki z ljubljanskih osnovnih šol
- **Gornji trg** – ulično gledališče Ana Mraz s cirkusom, plesom in lutkovnimi predstavami
- **17. in 18. 12. ob 17. uri na Ljubljanskem gradu** – lutkovna predstava Friderik, grajska podgana
- **18. 12. od 17.00 do 18.30 v mestnem središču** – sprevod Ledene kraljice
- **26. do 30. 12. ob 17. uri v mestnem središču** – sprevod dedka Mraza

PRAZNIČNA ZABAVA

Na mestnih trgih bodo za praznično vzdušje poskrbeli priljubljeni domači in tuji glasbeniki.

Koncerti na Novem trgu

- 17. 12. – otroci ljubljanskih osnovnih šol
- 18. 12. – Dixie Šok Band
- 19. 12. – Pohorje express
- 20. 12. – Pihalni orkester Zarja Šoštanj
- 21. 12. – VIP Band
- 22. 12. – Žan Serčič
- 23. 12. – Bečo & Company
- 25. 12. – Tomaž Hostnik s skupino

Koncerti na Pogačarjevem trgu

- 17. 12. – Mambo Kings
- 23. 12. – Neža Kirn
- 26. 12. – Rock Partyzani
- 27. 12. – Zvita Feltna
- 28. 12. – Skupina Victory
- 29. 12. – Fehtarji
- 30. 12. – Neda Ukraden

Koncerti na Kongresnem trgu

- 26. 12. – Danijela in Jan Plestenjak
- 27. 12. – Senidah in Crvena jabuka
- 28. 12. – Polkaholiki in Luka Basi
- 29. 12. – Ekvorna, Siddharta in MI2
- 30. 12. – Petar Grašo, Neisha in Taja Jamnik
- 1. 1. 2023 – Help! A Beatles Tribute in Sam's Fever

Koncert na Trgu francoske revolucije

- 30. 12. – BO!, Kokosy, Vazz in Koala Voice

SILVESTROVANJE NA PROSTEM

31. decembra se skupaj poslovimo od starega leta in si zaželimo vse najlepše v novem letu.

- **Kongresni trg** – silvestrovanje za otroke z dedkom Mrazom in vstop v novo leto s Samuelom Lucasom, Maraayo in skupino Miran Rudan InDesign
- **Mestni trg** – silvestrovanje z Alenko Godec, Heleno Blagne in Nušo Derenda
- **Pogačarjev trg** – praznovanje s skupino Pop Design
- **Trg francoske revolucije** – alternativno silvestrovanje, nastopili bodo Lim Smrad in Žila, Klemen Klemen, Happy Ol' McWeasel in Within Destruction

Foto: arhiv dedka Mraza

ROBERT WALTL
ljubljanski dedek Mraz in dedek Mraz v Mini teatru

Dedek Mraz z najdaljšim stažem

Ljubljanski dedek Mraz ni doma na Laponskem ali v nebesih. V mesto se vsak december s svojim spremstvom pripelje izpod Triglava. Njegov dom je pravljična dežela s pravljičnimi junaki, zato ga ustvarjamo v gledališču, kjer so pravljice doma. Slikar Maksim Gaspari ga je oblekel v plašč s slovenskimi ljudskimi vzorci in mu na glavo nadel polhovko. Tako se vanj že več kot 30 let odevam tudi sam, včasih tudi po 70-krat v prazničnem mesecu.

Verjetno sem dedek Mraz z najdaljšim stažem v Sloveniji. Plašč, ki ga nosim, je oblikovalec Metod Črešnar izdelal po Gasparijevem vzoru. Zdaj ima že kar veliko let, pa je še vedno zelo razkošen in čudovit. Pravzaprav je moja podoba zelo slovenska, saj na polhovki nosim smrekovo vejico z zastavo, v roki palico s trakovi in kragulječki, mojo kočijo že več kot 25 let vozijo lipicanci, v spremstvu pa imam škoromate in dekleta, ki spominjajo na Gorenjke z avbami. Ni naključje, da smo tako ljudski, saj vse gradimo na naši bogati etnografiji. Naš beli dedek Mraz se zelo razlikuje od vseh drugih decembrskih mož v svetu in je res nekaj posebnega, zato je pomembno, da je takšno tudi njegovo spremstvo.

Ko sem bil sam otrok, je bil dedek Mraz lik, ki smo ga vsi komaj čakali. Vseprisoten je bil v vrtcih, šolah in delovnih organizacijah. Če je v komunizmu veljalo, da je treba ljudem dati kulturo, je podobno veljalo tudi za dedka Mraza. Povsod je bilo treba obdariti vse otroke. Danes so obdarovanja prepuščena dobronamernim lastnikom podjetij ali pa si jih ljudje organizirajo sami. Pri nas, v Mini teatru, organiziramo posebne predstave z obdarovanjem, za katere si vstopnice kupijo tako posamezniki kot zaključene družbe. Morda darila, ki jih prinese dedek Mraz, niso več tako razkošna kot pred leti. Ni mu več treba deliti vrečk, ki bi jih otroci komajda odnesli domov, darila so bolj smiselna in praktična. Tista, za katera poskrbijo starši, pa so sploh najboljša. Ne da se opisati sreče, ko otroci pridejo ponje in rečejo: »Joj, dedek Mraz, točno to sem si želel!« Tudi starši se razveselijo, ko vidijo svoje otroke nasmejane.

Nekako šest ali sedem let je meja, ko otroci nehajo verjeti v dedka Mraza in vedo, da je pod kostumom nekdo drug. Ko so stari že deset ali več let, pa postanejo že malce pobalinski. Ne vlečejo me za brado, temveč raje delajo selfije z mano. Pravzaprav oblečen v dedka Mraza še nikoli nisem imel težav. No, kakšen očka reče svojemu sinu, naj me pocuka za brado, ampak imam tako dobro pritrjeno, da se je ne da kar tako sneti. Zelo pomembno se mi zdi, da starši otrokom ne povejo, da dedek Mraz ne obstaja. To spoznanje naj pride spontano, skozi odraščanje. Čemu bi jim razblinjali pravljičnost ali celo uničevali otroštvo? Če ne bomo v pravljičnost in pravičnost verjeli tudi kot odrasli, bomo samo še roboti, ki hodijo v tovarne in domov. Pravljice vzgajajo bodoče mlade intelektualce z empatijo, sočutjem in drugimi dobrimi lastnostmi, ki jih ima dedek Mraz. V vseh ljudeh, tudi odraslih, ta mož nedvomno vzbuja prijazna čustva in nasmeh. Ljudje si moramo kdaj pustiti biti malo zasanjani in verjeti v pravljično.

Kot dedek Mraz rad obiskujem tudi vrtce. V šišenske in draveljske hodim že od začetka te svoje kariere. Nekateri od prvih otrok, ki sem jih razveselil, zdaj v vrtec spremljajo že svoje otroke. Rad vidim malčke, kako me zares pričakujejo, pripravijo igralnico in program, mi zapojejo in narišejo risbice. Veliko energije je v zraku in veliko želja. Zelo so srečni, ko pridejo do mene in me objamejo. In potem vidim v novoletnem sprevodu tudi starejše ljudi, ki jim je lepo ob pogledu na dobrega moža. To je tisto, kar me na neki način drži pokonci, da vsak december znova oblečem plašč in nadenem polhovko. Takrat nisem več Robert, ampak se v hipu prelevim v dedka Mraza.

LJUDJE SI MORAMO KDAJ PUSTITI BITI MALO ZASANJANI IN VERJETI V PRAVLJIČNO.

Foto: Gregor Gobec

BRANE VIŽINTIN
dedek Mraz v Lutkovnem gledališču Ljubljana

Zvrhan koš prigod

Končno je tu december, za dedka Mraza najlepši in tudi najbolj delavni čas v letu. Moja bela brada je čez poletje že pošteno zrasla in se bo še lepše podala k moji topli opravi, tudi zlata očala so že na nosu, saj se veselim branja vseh pisem, ki sem jih prejel.

Že trideset let v opravi dedka Mraza proti koncu leta potujem po Sloveniji in obiskujem otroke. V teh letih sem nabral cel kup zgodbic in spominov. Teh doživetij je res veliko, zato že razmišljam, da bi jih tudi zapisal in delil z vami. Nepozabno je bilo recimo, ko sem bil v Ljubljani dedek Mraz tudi na prelomu tisočletja. Takrat sem zbrano množico na Kongresnem trgu zapustil kar z balonom! Še iz košare balona sem otrokom metal bombone, nato pa smo se skupaj z mojimi pomočniki dvignili visoko nad mesto. Pri tem pa naj le priznam, da sem malo vztrepetal, ko smo se vzpenjali vedno višje in nas je kar naenkrat obdajala samo še tišina. Kako in kje smo pristali skupaj z mojim spremstvom, v katerem so bili zajci, veverice in cel kup pravljičnih likov, pa je spet zgodba zase in za kdaj drugič.

Tudi letos se veselim srečanj z otroki. Zanje si rad vzamem čas in vsakogar med njimi povprašam, kako je, koliko je star, kateri je njegov najljubši predmet v šoli. In naj se kar pripravijo, da katerega od njih vprašam tudi, ali je soba pospravljena. Če mi pritrdijo, vstanem in rečem, da grem pogledat. Zato otrokom toplo priporočam, naj zelo lepo pospravijo svojo sobo, preden pridejo k meni na predstavo. Res pa je, da se vsi otroci ne bojijo več, da bi dedek Mraz zares pokukal v njihovo sobo in preveril, kako pridni so. Spomnim se, kako sem nekoč nastopal za osnovnošolce osmih in devetih razredov. Ti otroci so bili že malo prestari za dedka Mraza in so me že na začetku izžvižgali: »Buuu, dedek Mraz!« Potem pa sem v roke vzel kitaro, jo priklopil na elektriko in odigral nekaj rokenrol komadov. Ni minilo veliko, ko so že peli z mano tudi Siva kučma, bela brada.

December je v gledališču še posebej čaroben: v Lutkovnem gledališču Ljubljana že vse mrgoli v predprazničnem vzdušju. Kamorkoli se obrneš, se nekaj pripravlja na novoletne predstave. V lutkovni delavnici izdelujejo okraske za novoletne jelke – te bodo krasile preddverja vsakega izmed naših odrov. V izložbi na pročelju stavbe lahko opazite lutke, ki se že veselijo zimskih radosti na snegu. Naši »palčki in palčice« pridno skrbijo, da so darila pripravljena za vse male obiskovalce. Predvsem pa se naša hiša iz dneva v dan kar polni in polni z otroki, ki prihajajo na ogled predstave in ki seveda nestrpno pričakujejo, da iz dvorane na oder na ves glas zakličejo: »Dedek Mraaaz!«

Meščane in obiskovalce Ljubljane, ki se boste proti koncu decembra sprehajali skozi praznično razsvetljeno Ljubljano, lepo vabim, da pridete tudi mimo Lutkovnega gledališča. Kakšno popoldne, ko se pripravljam na gledališko predstavo, si svoj topli beli plašč ogrnem že nekoliko prej kot običajno, saj mi je v posebno veselje, da se takole opravljen podam na Krekov trg. Tam pozdravim mimoidoče sprehajalce, otroci pa dobijo tudi kakšen bombon od mene. Pridite mimo, morda se srečamo!

Naj vsem zaželim vesele praznike, srečno v novem letu, radi se imejte, kaj dobrega pojejte, in da ne bom samo jaz tisti, ki podarja darila, tudi vi komu kaj podarite, morda risbico in objem.

MEŠČANE IN OBISKOVALCE LJUBLJANE, KI SE BOSTE PROTI KONCU DECEMBRA SPREHAJALI SKOZI PRAZNIČNO RAZSVETLJENO LJUBLJANO, LEPO VABIM, DA PRIDETE TUDI MIMO LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Foto: Marko Alpner

Od budnic do koncertnih dvoran

Med pripravami na božično-novoletni koncert Glasbeni mozaik – od Ljubljane do Washingtona smo obiskali enega najbolj znanih amaterskih pihalnih orkestrov v Sloveniji.

BOŠTJAN NARAT

Iz centra se odpelješ proti vzhodu, voziš kar nekaj časa, na pravem krožišču odviješ desno, še nekaj ovinkov in most čez Ljubljanico, ki je že precej blizu izlivu v Savo, pa si tam. Na Poti heroja Trtnika 38 v Dobrunjah. Nekam stlačiš avto – prostora je seveda premalo – kreneš po stopnicah in vstopiš v malce dotrajan, a prijeten topel prostor. Kovčki, inštrumenti, notna stojala ter konkretna gruča deklet in fantov, starih od 15 do 85 let. In muzika.

Reče se jim Papirniški pihalni orkester Vevče in so ena najbolj znanih ter priznanih tovrstnih zasedb v Sloveniji. V več kot 120 letih svojega obstoja so prekrižarili Slovenijo in prepotovali lep kos sveta. Od prvomajskih budnic do velikih koncertnih dvoran. Bogata in dolgoletna tradicija se zrcali tudi v repertoarju – brez koračnic in podobnih godbaških standardov seveda ne gre, a vevška godba rada pogleda onkraj pričakovanega. Na njihovih pultih najdemo naslove zabavne in filmske glasbe ter priljubljenih uspešnic iz različnih obdobij, redno pa posegajo tudi po zahtevnejšem repertoarju iz zakladnice tako imenovane resne glasbe. Da, tudi godba ima lahko umetniške ambicije. Vevška jih absolutno ima.

Papirniški pihalni orkester domuje v Vevčah, a kar se tiče članstva, že dolgo ni vezan samo na ta del Ljubljane. Glasbenice in glasbeniki prihajajo z vseh koncev in krajev mesta in okolice, dober glas pač daleč seže in vevška godba slovi kot izjemno dobra skupina godbenikov in kot fajn klapa. Družabni vidik je seveda pomemben. Članice in člani vložijo v orkester nemalo svojega časa in truda – redne vaje ob ponedeljkih in četrtkih, koncerti, gostovanja in tekmovanja pa vsakoletni božično-novoletni koncert v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, ki je bil tudi letos vrhunec sezone … V dobri družbi nič od tega ni težko.

Glasba spleta med ljudmi trdne vezi in prijateljstva. No, včasih še kaj več. V dolgoletni zgodovini je vevška godba doživela že tudi nekaj porok med članicami in člani, pa tudi pod omembe vredno število rojstnih listov lahko pritisne svoj pečat. In če si otrok godbenikov, se skoraj spodobi, da v godbi igraš tudi sam. Seveda pa Papirniški orkester ni družinska zadeva – vrata za nove glasbenice in glasbenike so ves čas odprta. Vse, kar potrebujete, je nekaj glasbenega znanja in veselje. Oboje pa bo za pultom pihalnega orkestra iz Vevč s časom samo še raslo.

Informacije o nastopih in drugih aktivnostih Papirniškega pihalnega orkestra Vevče najdete na spletni strani **orkester.si** ali na Facebook strani **Papirniški pihalni orkester** Vevče. Če bi se jim radi pridružili, pišite na e-naslov **ppovevce@gmail.com**.

① Kdo je gentleman? Človek, ki ima pozavno, pa je ne igra. (Ni orkestra brez vica.)

② Druženje je pomemben del godbe, družabnost pa se seveda začenja ob hladilniku. Odgovornost je kakopak na mestu, z njo pa kljub vsemu ni treba pretiravati: »Pa kdo je spet skril ključavnico?!«

③ Anton igra v orkestru že skoraj pol stoletja, pa kljub temu nima najdaljšega staža – nekateri člani so v godbi že 60 let. No, ima pa Anton zagotovo najdaljše brke.

④ Več kot 120 let zgodovine, množica koncertov, gostovanj, dogodkov, skladb, ljudi in izkušenj, ki pišejo debele knjige, v katerih pa gotovo ni povedano vse – kar se zgodi v godbi, ostane v godbi.

⑤ Dirigentova je prva in zadnja: »Flavte, 19. takt, malo ste favš. Pa rogovi tudi. Gremo vsak posebej, ne lezite mi gor … Dobro, gremo še enkrat, zadnjič, potem pa naprej.« Za glavnim pultom Papirniškega pihalnega orkestra Vevče je od letošnjega leta Miha Kosec.

Foto: Urška Boljkovac, MGML

PODARITE KINO

Vabilo v kino je vabilo na potovanje v daljne kraje, druge čase in nenavadna življenja. Kinodvor na Kolodvorski ulici 13 je pripravil praznična darila, s katerimi lahko koga posebnega povabite na odkrivanje raznolikega in razburljivega filmskega sveta. Podarite lahko bon za ogled petih filmov po lastni izbiri, vrednostni bon za nakup v filmski Knjigarnici ali bon za članarino v Klubu Kinodvor oziroma Klubu Kinobalon s številnimi ugodnostmi za velike in male ljubitelje filma. Lepo darilo so tudi majice in platnene vrečke z znaki Kinodvora, svoje vtise po ogledu filmov pa lahko vaši obdarovanci zapisujejo v zvezke z motivi priljubljenih režiserjev. Celotno ponudbo filmskih daril si oglejte na spletni strani **kinodvor.org**.

Na potep s Plečnikovim Sivkom

Sivko je bil višavski terier, zvesti spremljevalec arhitekta Jožeta Plečnika. V slikanici pedagoginje Eme Marinčič in ilustratorke Nuše Jurjevič se odpravi na potep po Ljubljani in otrokom predstavi mojstrovine svojega gospodarja skozi pasje oči in doživljaje. Razkaže jim Plečnikovo hišo, Trnovski most, Narodno in univerzitetno knjižnico, Tromostovje in tržnico. Slikanica Sivko na potepu po Plečnikovi Ljubljani otrokom predstavi teme, kot so zgodovina, arhitektura, umetnost in sprejemanje raznolikosti, saj se glavni junak sooča z novim, mačjim sostanovalcem. Knjigo, ki je izšla ob letošnjem Plečnikovem letu, lahko poiščete na spletni strani **shop.mgml.si**, v trgovinah Plečnikove hiše in Mestnega muzeja Ljubljana ter v bolje založenih knjigarnah.

Spomnimo se na božično noč

Skoraj si ne moremo predstavljati božiča brez koncerta Magnifica, saj je na ta dan nastopil že osemnajstkrat. Ampak zdaj pravi, da bo zadnjič. 25. decembra bo v Areni Stožice sklenil svojo letošnjo koncertno turnejo Tour de l'amour. »Čutim, da moramo letos še posebej klicati dobre sile, da nam bo prihodnje leto naklonjeno. Na koncertu, ki bo najdaljši v moji karieri, bomo užili ljubezen, ogreli srca in pregnali temo,« je povedal Magnifico. Ker tega ne smete zamuditi, si vstopnice hitro priskrbite na spletni strani **entrio.si**. Tam je tudi seznam prodajnih mest.

Foto: Bor Slana/STA, Peter Zakrajšek

SPOZNAJTE OBRAZE ZNANOSTI

Znate našteti tri slovenske znanstvenice? Kaj pa znanstvenike? Odgovore lahko poiščete na Krakovskem nasipu, kjer je na ogled razstava Portreti znanosti. Skozi inovativne fotografije Arneja Hodaliča in Katje Bidovec se vam bo predstavilo 18 vrhunskih raziskovalk in raziskovalcev Univerze v Ljubljani. Univerza želi z razstavo predstaviti svoje raziskovalne dosežke in poudariti pomen znanosti v družbi. Z dvema zgodovinskima portretoma sta med njimi tudi dr. Ana Kansky, prejemnica prvega doktorata na Univerzi v Ljubljani, in dr. Fran Ramovš, ki je imel leta 1919 na novoustanovljeni univerzi prvo predavanje.

Nova zakladnica odličnih vin

Ko boste nakupovali vse potrebno za večerjo v prijateljskem ali družinskem krogu, se ustavite še na Pogačarjevem trgu 2 v Pokriti tržnici. Tam je svojo novo vinoteko odprla Hiša dobrih vin Koželj. Med več kot 550 slovenskimi in 400 tujimi vini boste gotovo našli vsaj enega, ki bo popolna spremljava prazničnim dobrotam in odlični družbi. Nič hudega, če se ne boste mogli odločiti, prav zato je tam izkušeno osebje, ki vam bo z veseljem pomagalo.

Pot ob reki

Avtorja Metod & Una sta se letos poleti odpravila na 880 kilometrov dolgo potovanje ob reki Savi, pri čemer sta 730 kilometrov poti, ki ju je vodila čez Slovenijo, Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Srbijo, prepešačila. Pustolovščino, ki ju je spodbudila k poglobljenemu doživljanju pokrajine ob rečnem toku ter odpiranju vprašanj o ekologiji reke, tranziciji nekdanjih bratskih držav in migrantskih poteh, sta ovekovečila na razstavi Flowalking ~ Sava, ki si jo do 15. januarja lahko ogledate v atriju Mestne hiše.

Dva velika slikarja na eni razstavi

Dva mednarodno uveljavljena umetnika, dva značilna sloga, dva samosvoja likovna izraza, združena v eno. V Mestni galeriji Ljubljana na Mestnem trgu 5 si do 12. februarja oglejte razstavo serije slik in grafik Z neba v nebo, na katerih sta svoji ustvarjalni sili prepletla akademska slikarja Mitja Ficko in Marko Jakše. Njuna dela velikega formata so portali v svet nebrzdane domišljije, strasti in čistega užitka v umetnosti, ki se dandanes zdi skoraj pozabljen.

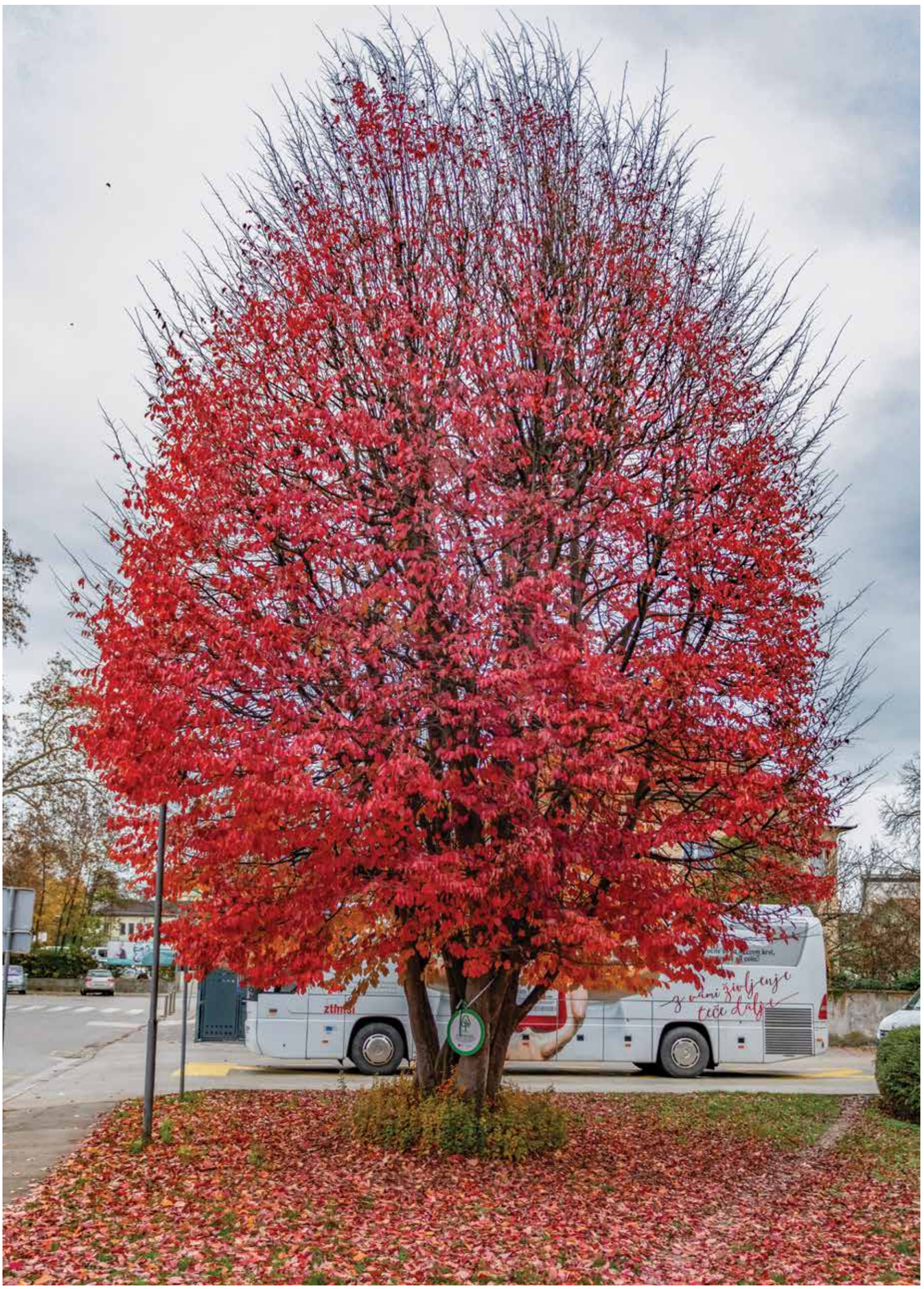

Zmagovalka s posebnim pomenom

NINA KREUZER

Naša prelepa Ljubljana je bila že večkrat razglašena za mesto dreves, leta 2021 pa ji je bil podeljen častni naziv najboljše zelene prestolnice v Evropi. Lahko bi rekli, da se resnično zavedamo pomena zelenja, ki nas obdaja, in znamo to tudi globoko ceniti. V istem duhu pa se vsako leto na pobudo meščank in meščanov glasuje za drevo, ki je javno dostopno vsem ter tako ali drugače nekoliko posebno. Morda je to zaradi njegove starosti, pomena, bogate krošnje, barve ali velikosti listov.

Zmagovalna perzijska bukev temne škrlatno rdeče barve je zaznamovala letošnje že četrto leto izbora za drevo leta. Je prava paša za oči in na zelenici zraven Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino in Porodnišnice Ljubljana na Šlajmerjevi 6 je prav gotovo ne morete zgrešiti. Na vprašanje, zakaj so zaposleni na zavodu predlagali perzijsko bukev, Polonca Mali, dr. med., spec. transf. med., odgovarja, da »drevo za njih nosi prav poseben pomen, ki ostaja enak, kljub temu da se njegov videz spreminja skozi letne čase«. Zanje namreč označuje plemenitost in nesebičnost darovalcev krvi. Tudi delovni prostori so obrnjeni proti zelenici in Malijeva pravi, da na zavodu »verjamemo v zdravilno moč drevesa, saj pripomore k boljšemu počutju in navdihne vsakega, ki ga uzre«, tako zaposlene kot krvodajalce, ki jih obiskujejo.

Po razglasitvi nove zmagovalke je MOL na Celovški cesti posadila 29 dreves in ustvarila mlad drevored, ki lepša pot tako kolesarjem kot tudi voznikom na cesti. Zeleni sloves, ki zaznamuje prestolnico, pa se širi tudi na njeno obrobje.

MOL se je minuli mesec na cesti Črna vas med križiščem z Iżansko cesto in Brglezovim štradonom lotila zasajevanja dreves. Po zaključku gradbene prenove bo cesto obdajalo kar 223 dreves vrst jelša, topol in brest. Omenjene vrste, ki so značilne za barjanski prostor, je skupaj s strokovnimi sodelavci izbral dr. Jože Bavcon, vodja ljubljanskega botaničnega vrta.

Občina se lahko pohvali s številnimi dejavnostmi in ukrepi, ki še naprej branijo naziv zelene prestolnice. Arboristi Voke Snage redno skrbijo za ohranjanje starih in zasaditev novih dreves, vsako leto jih na novo zasadijo okoli tisoč. Ne samo, da drevesa lepšajo okolico, moramo se predvsem zavedati, da dvigujejo kakovost življenja v mestu, saj čistijo zrak, dušijo hrup, k njim se lahko zatečemo, ker nas prizemljijo, v vročih dneh hladijo, pod njimi pa lahko najdemo tudi manjše zatočišče pred dežjem. Držimo skupaj še naprej in poskrbimo za širjenje ozaveščenosti o pomembnosti ohranjanja zelene okolice.

Foto: Doris Kordić

2022

December v Ljubljani

DOŽIVITE PRAVLJICO.

Praznujte v Ljubljani!

Doživite najlepši čas v najlepšem mestu.

Od 25. 11. dalje izbirajte med pestro ponudbo prazničnih stojnic, dogodkov, koncertov in drugih prireditev. Dogovorite se v mestu s prijatelji ali z družino in soustvarjajte pravljico praznične Ljubljane.

Več o programu na *visitljubljana.com*

Program dogajanja

Ljubljana
Turizem Ljubljana

Mestna občina Ljubljana